

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

ČERVEN 2011

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, ČERVEN 2011

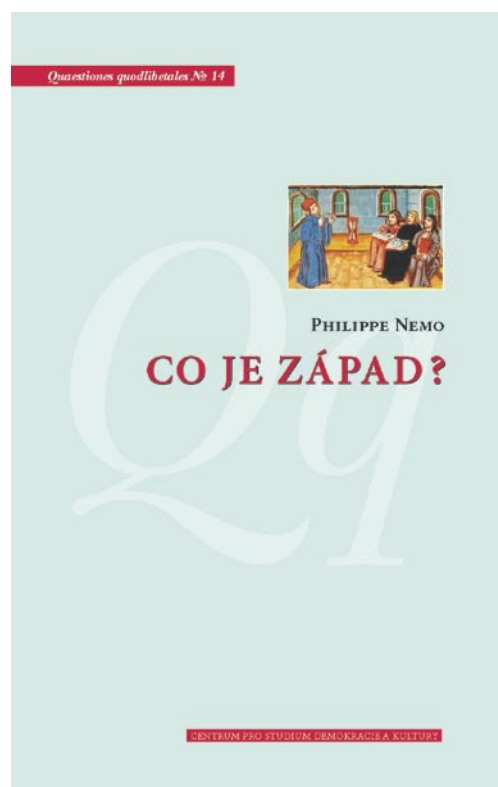
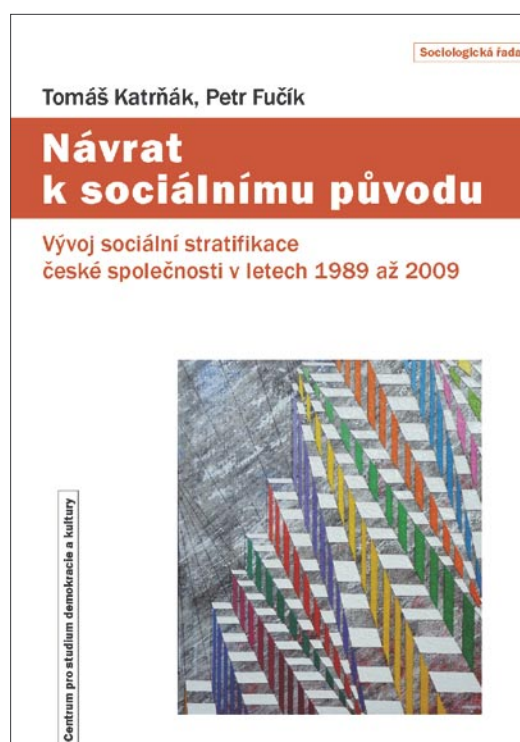
TOMÁŠ KATRŇÁK, PETR FUČÍK

Návrat k sociálnímu původu

Vývoj sociální stratifikace české společnosti v letech 1989 až 2009

Knihy mapuje nerovnosti spojené s pozicemi na českém trhu práce (třídní nerovnosti), ukazuje jejich vývoj a proměnu, a přitom odpovídá na otázku, jak společenská změna v minulých dvaceti letech (od socialismu ke kapitalismu) ovlivnila tyto nerovnosti. Autoři analyzují vzestupné a sestupné kariérní (zaměstnanecké) posuny v letech 1989 až 2009 a ukazují, že jim dominuje návrat k sociálnímu původu. U těch, kteří byli mezigeneračně vzestupně mobilní před rokem 1989, identifikují kariérní sestupy po roce 1989. Navracejí se k sociálnímu původu svých rodičů. Naopak u těch, kteří prošli sestupnou sociální mobilitou za éry socialismu, identifikují po roce 1989 kariérní vzestupy. Důsledkem tohoto mobilitního vzorce je posilování vazby mezi výchozí (třídní) pozicí člověka a jeho aktuální pozicí na trhu práce. Česká společnost se v období 1989 až 2009 restratifikuje. Ustavují se sociální třídy, které determinují životní výsledky svých reprezentantů. Jedná se o paradox, charakterizující českou postsocialistickou společnost. Na jedné straně možnosti podnikat a posilování efektu vzdělání a kvalifikace na zaměstnaneckou pozici znamenají růst životních šancí, na straně druhé jsme svědky posilování vazby mezi sociálním původem a třídní pozicí, kterou člověk získává.

Brož., 216 str., 229 Kč

PHILIPPE NEMO

Co je Západ?

Brilantní esej Co je Západ? se pokouší podnětně i provokativně vyjádřit, v čem spočívá specifická historická vývoje západního světa. Autor v této souvislosti poukazuje na pět evropských „vynálezů“, kterými jsou: 1. antická řecká obec spojená se svobodou občana, která je zajištěna zákonem a podporována objemem vědy a školy; 2. právně zajištěné soukromé vlastnictví a humanismus antického Říma; 3. etická a eschatologická revoluce způsobená Biblií; 4. tzv. papežská revoluce, jež umožnila první skutečnou syntézu „Athén“, „Říma“ a „Jeruzaléma“; 5. novověká liberální demokracie a pluralismus, které umožnily rozvoj západní vědy, politiky a ekonomie.

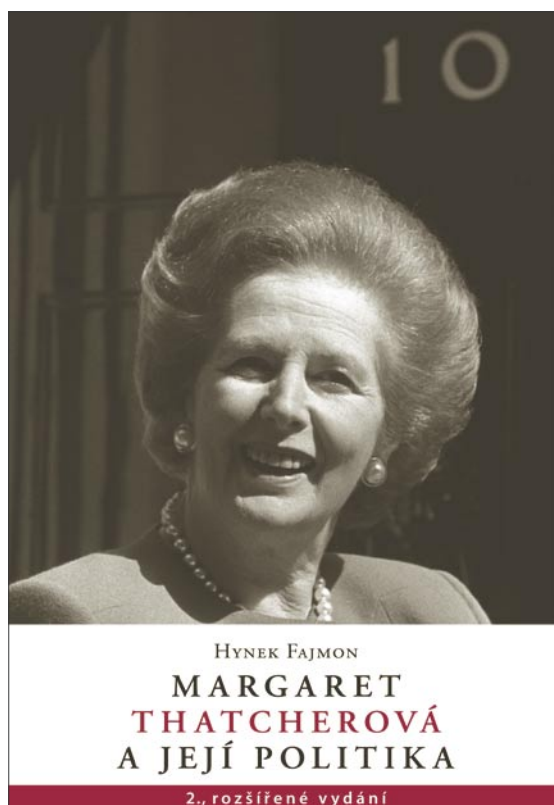
Phillipe Nemo je francouzský filosof, politolog a historik. Působil v Institutu Augusta Comta, na Vysoké škole obchodní v Paříži a ve Výzkumném ústavu filosofie ekonomie. Spolupracuje s rozhlasovou stanicí France Culture. Přispěl rozhodující měrou ke znalosti díla F. von Hayeka ve Francii. Je mj. autorem knih Histoire des idées politiques dans l'Antiquité et au Moyen Âge (1998) a Histoire des idées politiques aux Temps modernes et contemporains (2002).

Brož., 136 str., 159 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

HYNEK FAJMON

Margaret Thatcherová a její politika

2., rozšířené vydání

Margaret Thatcherová je fascinující a inspirativní osobností moderní světové politiky. „Konzervativní revoluce“, kterou zahájila v osmdesátých letech, změnila tvář Velké Británie a později i východní Evropy. Kniha poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona Margaret Thatcherová a její politika vychází při příležitosti osmdesátých pátých narozenin bývalé premiérky. V úspěšné „politické biografii“ se autorovi (jenž původně vystudoval historii) podařilo skvěle skloubit důkladnou práci historika s rozhledem a zkušenostmi aktivního politika hájícího pravicové hodnoty. Druhé vydání knihy, jež poprvé vyšla v roce 1999, autor podstatně rozšířil a doplnil o kapitolu věnovanou působení a rozsáhlé spisovatelské činnosti Margaret Thatcherové po roce 1990, kdy odešla z aktivní politiky. Podstatně jsou rozšířeny i závěrečná chronologická příloha a slovníček nejvýznamnějších představitelů „thatcherismu“. K českému čtenáři se tak dostává první kompletní biografie političky, jejíž odkaz je stále živý a inspirativní.

Vázané, 392 str. + 16 str. fotopřílohy, 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vnitřní trh	25
PŘEHLED DĚNÍ ČERVEN 2011	8	Komise: Unijní systém pro zadávání veřejných zakázek vede k úsporám v řádu 20 mld. € ročně	25
Doprava	8	Rada schválila evropský patent	26
EP schválil směrnici o eurovinětě	8	Zaměstnanost a sociální věci	27
Rada podpořila revizi	8	Pravidla pro čerpání z Evropského globalizačního fondu mají zůstat rozvolněna až do konce roku 2013	27
tzv. prvního železničního balíku	8	Zemědělství	28
Energetika	9	Plénum EP hlasovalo o budoucnosti zemědělské politiky	28
Plénum EP hlasovalo o nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivním odpadem	9	Životní prostředí	29
Hospodářská a měnová unie	10	Komise předložila novou směrnici o energetické účinnosti. Má být přísnější	29
První evropský semestr uzavřen	10	VE ZKRATCE...	31
EP schválil svou pozici k rozpočtovým pravidlům v eurozóně, první čtení ale nezavršil	11	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	37
Řecko získá další část přislíbené pomoci	12	KALENDÁŘ NA ČERVENEC 2011	38
Institucionální záležitosti	14	KALENDÁŘ NA SRPEN 2011	38
Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020	14	SEZNAM ZKRATEK	39
Justice a vnitro	18	SLOVNÍČEK	41
Komise předložila pozměněné návrhy směrnic týkajících se evropského azylového systému	18	SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	45
Evropská rada jednala o budoucnosti Schengenu, migraci a ochraně vnějších hranic EU	19		
Regionální politika	21		
EP chce efektivní a pružnou kohezní politiku	21		
Rozšiřování	22		
Chorvatsko se stane členem EU v roce 2013	22		
Spotřebitelé	23		
Zástupci Rady a EP se dohodli na směrnici o právech spotřebitelů	23		
EP a Rada dosáhli kompromisu stran návrhu o nutričním značení potravin	24		

STALO SE...

Komise 1. 6. 2011 ve snaze zajistit dokončení společného azylového systému do roku 2012 předložila pozměněné návrhy směrnice o podmínkách přijímání a směrnice o azylových řízeních. Oba revidované návrhy si kladou za cíl nejen zefektivnit působení v oblastech, kterých se meritorně týkají, ale Komise si od nich slibuje také to, že pomohou rozhybat pozastavená jednání o zmíněných kontroverznějších částech azylového balíku, aby mohl být společný azylový systém dokončen v plánovaném čase (více v příspěvku **Komise předložila pozměněné návrhy směrnic týkajících se evropského azylového systému**).

Zástupci Rady a EP se v noci na 7. 6. 2011 dohodli na definitivní podobě směrnice o právech spotřebitelů (více v příspěvku **Zástupci Rady a EP se dohodli na směrnici o právech spotřebitelů**).

Plénum EP 7. 6. 2011 schválilo návrh směrnice o tzv. eurovinětě (více v příspěvku **EP schválil směrnici o eurovinětě**).

Komise 10. 6. 2011 navrhla, aby původně relativně přísná pravidla pro čerpání prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EGF) zůstala rozvolněna i v letech 2012 a 2013 (více v příspěvku **Pravidla pro čerpání z Evropského globalizačního fondu mají zůstat rozvolněna až do konce roku 2013**).

EP a Rada dosáhli 14. 6. 2011 neformálního kompromisu stran návrhu o nutričním značení potravin (více v příspěvku **EP a Rada dosáhli kompromisu stran návrhu o nutričním značení potravin**).

Rada 16. 6. 2011 v základních parametrech podpořila revizi tzv. prvního železničního balíku. Proti bylo jen Lucembursko, Rakousko a Estonsko (více v příspěvku **Rada podpořila revizi tzv. prvního železničního balíku**).

Rada ECOFIN přijala na svém zasedání 20. 6. 2011 tzv. integrovaná pravidla (guidelines). Jednání Evropské rady 24.–25. 6. 2011 pak ukončilo první tzv. evropský semestr, který měl sloužit k posouzení vnitrostátních opatření jednotlivých členských

států (více v příspěvku **První evropský semestr uzavřen**).

Komise 22. 6. 2011 uveřejnila návrh nové směrnice o energetické účinnosti. Výsledkem by měla být relativně přísná, preskriptivní norma mající za cíl dosáhnout do roku 2020 20% zvýšení energetické účinnosti v EU jako celku (více v příspěvku **Komise předložila novou směrnici o energetické účinnosti. Má být přísnější**).

Plénum EP 23. 6. 2011 schválilo svou pozici k textům, jež mají revidovat Pakt stability a růstu, první čtení ale nezavršilo. Předpokládají se další neformální jednání s Radou s cílem přijmout celý balík 6 návrhů faktickým konsenzem zainteresovaných institucí právě v prvním čtení (více v příspěvku **EP schválil svou pozici k rozpočtovým pravidlům v eurozóně, první čtení ale nezavršil**).

EP na plenárním zasedání 23. 6. 2011 hlasoval o zprávě Romany Jordany Cizelj věnované bezpečnému nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivním odpadem. Zamítl pozměňovací návrh, který v květnu 2011 přijal výbor ITRE a podle kterého měly mít členské státy povoleno radioaktivní odpad zpracovaný na základě nových zpřísněných bezpečnostních pravidel vyvážet do zemí mimo EU (více v příspěvku **Plénum EP hlasovalo o nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivním odpadem**).

Plénum EP 23. 6. 2011 přijalo 4 nelegislativní usnesení týkající se budoucnosti politiky soudržnosti. Ta by měla fungovat na základě stávající architektury strukturálních fondů (více v příspěvku **EP chce efektivní a pružnou kohezní politiku**).

Vedle očekávaných témat souvisejících zejména se situací eurozóny dominovala zasedání Evropské rady ve dnech 24.–25. 6. 2011 problematika migrační politiky v souvislosti s budoucností schengenského prostoru, otázkou ochrany vnějších hranic EU a dokončováním společného azylového systému EU. Hlavy států a vlád členských zemí vyzvaly Komisi, aby po letní přestávce na září 2011 připravila návrh na posílení mechanismů týkajících se schengenského

ho prostoru pro volný pohyb osob. Nový mechanismus by měl umožňovat dočasné obnovení kontrol na hranicích pro případ masivního přílivu imigrantů do EU (více v příspěvku **Evropská rada jednala o budoucnosti Schengenu, migraci a ochraně vnějších hranic EU**).

Evropská rada na summitu 24.–25. 6. 2011 rozhodla, že Chorvatsko 30. 6. 2011 uzavře vyjednávací proces s EU a 1. 7. 2013 se stane 28. členem EU (více v příspěvku **Chorvatsko se stane členem EU v roce 2013**).

Řecko získá další díl pomoci ve výši 12 mld. €. Toto rozhodnutí, které bylo podmíněno přijetím reformních balíků na řecké straně, učinila Evropská rada na summitu 24.–25. 6. 2011 (více v příspěvku **Řecko získá další část přislíbené pomoci**).

Rada 27. 6. 2011 jednomyslně schválila tzv. obecný přístup ke 2 legislativním návrhům, které by měly

– v režimu tzv. posílené spolupráce – umožnit zavést patent platný pro celou EU a snížit náklady na patentování až o 80 % (více v příspěvku **Rada schválila evropský patent**).

Komise 29. 6. 2011 zveřejnila dlouho očekávaný soubor návrhů týkajících se finanční perspektivy pro období 2014–2020. Oproti období 2007–2013 návrh ve výdajové oblasti počítá s 5% nárůstem v oblasti závazků, celkové výdaje v oblasti závazků pro nadcházející sedmileté období tak mají činit více než 1 bil. € (1025 mld. €). Podstatný nárůst se týká výdajů v oblasti podpory vzdělávání, zmraženy jsou naopak výdaje v oblasti SZP. Ústřední výdajovou prioritou mají být transevropské sítě, speciální infrastrukturní fond pro dopravu, energetika a telekomunikace. Součástí balíku návrhů je také dlouho očekávaný návrh týkající se vlastních zdrojů EU (více v příspěvku **Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020**).

PŘEHLED DĚNÍ ČERVEN 2011

DOPRAVA

EP schválil směrnici o eurovinětě

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 1999/62/ES o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly ([KOM\(2008\)436](#))

Plénium EP 7. 6. 2011 poměrem 505:141:17 [schválilo](#) návrh směrnice o tzv. eurovinětě.

Kontext

Návrh se týká zavedení poplatků za užívání některých pozemních komunikací kamiony v souvislosti s jejich hlučností, znečišťováním ovzduší a vytvářením dopravních zácp. Členské státy by měly mít možnost zavést tyto poplatky vedle těch stávajících. Rada přijala společný postoj v únoru 2011 (více „Revize směrnice o tzv. eurovinětě postupuje do druhého čtení“, [Monitoring únor 2011](#), v příspěvku „TRAN: znečišťovatel bude platit“, [Monitoring duben 2011](#), a v příspěvku „EU dosáhla dlouho očekávaného kompromisu týkajícího se euroviněty“, [Monitoring květen 2011](#)).

Obsah a sporné body

V průměru by se měla cena za kilometr užívání komunikace zvýšit o 0,03–0,04 €, které by měly pokrývat náklady na externality, jako je přílišný hluk nebo znečištění ovzduší. Směrnice by se měla týkat nákladních automobilů nad 3,5 t jezdících po všech dálnicích v EU.

Pokud bude chtít stát udělit automobilům do 12 t výjimku, bude o tom muset zpravit Komisi.

EP souhlasil s Radou v tom, že členské státy investují minimálně 15 % z vybraných peněz za užívání silnic (kombinace klasických mýtných poplatků a poplatků za externality) do prioritních projektů transevropských dopravních sítí (TEN-T). Zbylé prostředky investují podle uvážení do zlepšení životního prostředí ap.

Do konce roku 2013 by měly být z povinnosti platit vyloučeny vozy emisní třídy EURO 5 a do konce roku 2017 třídy EURO 6. Poplatky by se měly s rostoucím číslem třídy snižovat. Nejvíce znečišťující vozy tříd EURO 1 a EURO 2 by měly zaznamenat

největší navýšení poplatků při průjezdu horskými oblastmi (až o 25 %), vozů třídy EURO 3 by se totiž mělo dotknout od roku 2015. Daným opatřením chce EU tlačit na provozovatele používat v těchto oblastech šetrnější vozidla.

Aby nákladní vozidla zvolila cestu mimo čas dopravních zácp, měly by být členské státy oprávněny navýšit na max. 5 hodin denně obvyklou sazbu za použití silnic na 175 % průměru.

Komise by měla vypracovat seznam sazeb, časů a míst, podle kterých se budou moci dopravci řídit při pohybu na komunikacích.

Asociace dopravců (IRU), která s návrhem směrnice dlouhodobě nesouhlasí, [prohlásila](#), že bude v každém státě pečlivě monitorovat, kam peníze vybrané z obou nástrojů (mýto a poplatky za externality) poputují. IRU považuje směrnici za další omezení a znevýhodnění dopravního sektoru, jež povede ke zbytečnému navýšení ceny dopravních služeb pro občany a k penalizování evropské ekonomiky a odvětví, které už dnes čelí výrazným poplatkům, daním a dalším překážkám.

Další vývoj

Text směrnice bude nyní předložen Radě k formálnímu souhlasu kvalifikovanou většinou.

Rada podpořila revizi tzv. prvního železničního balíku

Sdělení Komise týkající se rozvoje jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)474](#))
Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)475](#))

Rada 16. 6. 2011 navzdory dřívějším neshodám v základních parametrech [podpořila](#) revizi tzv. prvního železničního balíku. Proti bylo jen Lucembursko, Rakousko a Estonsko.

Kontext

Komise návrh směrnice „o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru“ a sdělení, jež předesílá další legislativní aktivity v sektoru, zveřejnila v září 2010. O změnách prvního železničního balíku ([směrnice č. 2001/12](#), [č. 2001/13](#))

a [č. 2001/14](#)) se na úrovni EU neformálně hovořilo již 2 roky, ovšem legislativním procesem ještě procházel [tzv. třetí železniční balík](#) a nebylo považováno za vhodné přicházet s dalšími legislativními úpravami v téže oblasti paralelně (více v příspěvku „Komise předložila revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring září 2010](#)). Rada se k návrhu vyjádřila poprvé v prosinci 2010. Její původně odmítavé stanovisko (více v příspěvku „Rada rozporuje revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring prosinec 2010](#)) se změnilo pod vlivem negociací v průběhu maďarského předsednictví.

Obsah a sporné body

Cílem revize má být konsolidace a zpřesnění dosavadní legislativy (9 směrnic, 1 rozhodnutí a 2 akty o přistoupení), aby efektivněji garantovala nediskriminační přístup nových provozovatelů (primárně nákladní a mezinárodní osobní) přepravy jak na železnici samotnou, tak ke všem jejím doprovodným službám nezbytným pro realizaci konkrétního podnikatelského záměru s možným (nepovinným) finančním zvýhodněním těch společností, jež pro nákladní přepravu využívají moderních „tichých“ vagonů a/nebo vlaků vybavených systémem ETCS. Tuto základní myšlenku členské státy podpořily, s odkazem na princip subsidiarity nicméně odmítly Komisi navrhované povinné (alespoň) 5leté národní strategie rozvoje a financování železniční infrastruktury (měly by být jen 3leté a měly by respektovat roční charakter státních rozpočtů většiny členských států EU) či požadavek nejen na stávající funkční, ale i institucionální oddělení správy železnic a přepravních služeb (v sektoru energetiky se v tomto směru hovoří o tzv. unbundlingu).

Na druhou stranu, pokud např. budovy podél železnice nebyly původním majitelem po dobu alespoň 3 let využívány (Komise navrhovala 2 roky) a nový provozovatel služeb předtím podal formální žádost (nová podmínka zanesená do návrhu Radou), mělo by mu být umožněno, aby si takové budovy pronajal a využil je k uskutečnění svého podnikatelského záměru.

Další vývoj

V červenci 2011 se měl k návrhu na revizi prvního železničního balíku vyjádřit výbor TRAN. Ten ale po uveřejnění pozice Rady začal ustupovat od svých původních radikálních požadavků (např. na plné institucionální oddělení správy železnic a přepravních služeb), což se odrazilo i na harmonogramu projednávání. TRAN by měl [zprávu](#) Debory Serracchiani schválit v říjnu 2011 (s hlasováním v plénu EP v listopadu 2011).

Lze očekávat, že EP se celkově postaví spíše za Komisi, tedy proti Radě (např. požadavkem na co nejrychlejší otevření vnitrostátní osobní železniční dopravy konkurenci). Proto lze dosažení shody na půdě Rady hodnotit jako nezbytnou, ale rozhodně ne postačující podmínku pro finální schválení navrhované normy. K tomu by [podle Komise](#) mělo dojít nejdříve v první polovině roku 2012.

ENERGETIKA

Plénum EP hlasovalo o nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivním odpadem

Návrh směrnice Rady o bezpečném nakládání s vyhořelým palivem a s radioaktivním odpadem (KOM(2010)618)

Na plenárním zasedání 23. 6. 2011 EP hlasovalo o [zprávě](#) Romany Jordany Cizelj věnované bezpečnému nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivním odpadem. Zpráva byla přijata poměrem 489:52:75, plénum ovšem současně zamítlo pozměňovací návrh, který v květnu 2011 přijal výbor ITRE a podle kterého měly mít členské státy povoleno radioaktivní odpad zpracovaný na základě nových zpřísněných bezpečnostních pravidel vyvážet do zemí mimo EU.

Kontext

Komise v listopadu 2010 zveřejnila [návrh směrnice](#) o bezpečném nakládání s vyhořelým palivem a s radioaktivním odpadem.

Návrh se týkal nejen nakládání s použitým jaderným palivem, ale také s radioaktivním odpadem vznikajícím při používání jaderného materiálu k lékařským či vědeckým účelům.

V květnu 2011 výbor ITRE hlasoval o [návrhu zprávy](#) europoslankyně Romany Jordany Cizelj. Výbor k návrhu Komise navrhoval následující stanovisko:

Pokud je o vývoz radioaktivního odpadu do států, které nejsou členy EU, členské státy to mohou učinit, ale pouze tehdy, pokud je odpad zpracován v souladu s novými bezpečnostními pravidly EU.

V souladu s původním návrhem Komise je každý členský stát povinen vypracovat speciální programy pro zajištění bezpečného zpracování a uskladnění použitého paliva a jaderného odpadu. Tyto národní programy musí zahrnovat plány pro nakládání se všemi těmito zařízeními na uskladnění jaderného odpadu, včetně plánů, co s nimi bude poté, až budou uzavřena a nebudou dále využívána.

Pracovníkům zapojeným do nakládání s jaderným odpadem se musí podle návrhu usnesení dostat adekvátní ochrana, ale také výcvik pro nakládání s radioaktivním materiálem.

Členské státy by také měly zajistit, aby byly k dispozici dostatečné finanční zdroje, které by v případě potřeby pokryly všechny nezbytné výdaje spojené s uskladněním a kontrolou použitého jaderného paliva a radioaktivního odpadu. V případě pochybení ve vztahu k životnímu prostředí musí platit zásada „znečišťovatel platí“ (více v příspěvku „ITRE: Hlasování o návrhu směrnice o bezpečném nakládání s vyhořelým palivem a s radioaktivním odpadem“, [Monitoring květen 2011](#)).

Obsah a sporné body

Plénium ve výsledném hlasování na rozdíl od postoje ITRE zakázalo vývoz jaderného odpadu do zemí mimo EU. Je to možné pouze pod podmínkou, že bude vyvážen za účelem recyklace – a následně přepraven zpět do EU. Též v rámci EU by dle schváleného usnesení měl být povolen takový vývoz nikoli automaticky, ale pouze na základě bilaterálních dohod.

Pozměňovací návrh ITRE, který oproti původnímu návrhu směrnice povoloval vývoz radioaktivního materiálu, pokud země, která by jaderný odpad vyvážela, zajistí, že importující stát aplikuje stejně přísné bezpečnostní normy, jako jsou ty, které jsou v platnosti v EU, byl zamítnut poměrně těsným hlasováním (311:328:7).

Poslanci dále podpořili pozměňovací návrh, se kterým přišla frakce Greens/EFA a který zakazuje skladování jaderného odpadu v seismicky aktivních oblastech.

Jde o zjevný odraz událostí v japonské Fukušimě, která významně ovlivnila vnímání otázky jaderné bezpečnosti zejm. v některých částech Unie.

Poslanci potvrdili požadavek, aby všem pracovníkům zainteresovaným do nakládání s radioaktivním odpadem byla poskytnuta adekvátní ochrana a výcvik.

Příslušné úřady v členských státech mají disponovat pravomocemi pro vyšetřování v případě pochybení, pravomocemi provádět pravidelná vyhodnocování a kontroly a v případě potřeby by měly mít možnost vynutit si provedení příslušného zásahu.

Poslanci také vyslovili podporu pro výzkum alternativ navrhovaného hloubkového ukládání radioaktivního odpadu, které jakožto optimální a nejbezpečnější řešení pro konečné uskladnění vysoce radioaktivního odpadu navrhovala Komise.

Výsledek plenárního hlasování přirozeně nejvíce přivítali zástupci frakce Greens/EFA, kteří zdůrazňovali, že jaderný průmysl po léta udržuje veřejnost v „ne-

realistické iluzi“, že udržitelné nakládání s jaderným odpadem je možné. Ani výsledné usnesení ovšem zástupce této frakce neuspokojovalo zcela, protože dle nich dává zelenou možné recyklaci a opětovnému užití již použitého jaderného materiálu v dostupných zařízeních např. ve Francii i v některých nečlenských zemích. Přivítali tedy alespoň, že byl hlasováním potvrzen princip „znečišťovatel platí“.

Další vývoj

Vzhledem k tomu, že právní bázi pro navrhovanou směrnici je Smlouva o Euratom, EP byl v dané věci pouze konzultován. Konečné rozhodnutí je na Radě, která by se ve formaci ministrů pro energetiku měla sejít až v listopadu 2011.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

První evropský semestr uzavřen

[Press Release](#), 3100th Council meeting Economic and Financial Affairs, Luxembourg, 20 June 2011

[Závěry](#) Evropské rady ze dne 24.–25. června 2011, Brusel

Rada ECOFIN přijala na svém zasedání 20. 6. 2011 tzv. integrovaná pravidla (guidelines). [Jednání](#) Evropské rady 24.–25. 6. 2011 pak ukončilo první tzv. evropský semestr, který měl sloužit k posouzení vnitrostátních opatření jednotlivých členských států.

Kontext

Poté, co se Řecko dostalo do rozpočtové krize, EU jednala o možném dohledu nad hospodařením jednotlivých členů EU. Rada ECOFIN schválila, že od ledna roku 2011 budou členské státy předkládat návrhy svých rozpočtů k posouzení do Bruselu. Tento nástroj se postupně stal součástí změny provádění Paktu stability a růstu. Šestiměsíční harmonogram, tzv. evropský semestr, začne každý rok v březnu.

Evropská rada na základě zprávy Komise označí hlavní hospodářské výzvy a zformuluje k politikám strategické pokyny. S přihlédnutím k těmto pokynům členské státy provedou v dubnu přezkum svých střednědobých rozpočtových strategií a současně vypracují národní programy reformem obsahující náležitá opatření. Povinnosti členských států je zaslat v dubnu do Bruselu rozpočtový výhled, k němuž se Komise vyjádří. Během června a července by měly státy zapracovat do rozpočtu její případná doporučení (více v příspěvku „Dohled EU nad národními rozpočty již příští rok“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah a sporné body

Rada ECOFIN na svém zasedání [schválila](#) doporučení, která dostaly členské státy od Komise ke svým reformním programům, a poskytla aktuální sdělení k programům stabilizace a konvergence. Členské státy jako Belgie, Malta, Kypr a Velká Británie s doporučeními, která jim Komise navrhla, nesouhlasily. Evropská rada se k průběhu a přínosu evropského semestru vyslovila kladně a označila jej za účinnou metodu správy ekonomických záležitostí. EU mohla porovnat růstové a fiskální strategie všech členských států současně a řešit tak případné problémy. Evropská rada projednala politiky a opatření, která předtím posoudila Komise.

EP schválil svou pozici k rozpočtovým pravidlům v eurozóně, první čtení ale nezavršil

Návrh nařízení Rady (EU) č. .../..., kterým se mění

nařízení (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku ([KOM\(2010\)522](#))

Návrh směrnice Rady o požadavcích na rozpočtové rámce členských států ([KOM\(2010\)523](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o účinném prosazování rozpočtového dohledu v eurozóně ([KOM\(2010\)524](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o donucovacích opatřeních k nápravě nadměrné makroekonomické nerovnováhy v eurozóně ([KOM\(2010\)525](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1466/97 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik ([KOM\(2010\)526](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy ([KOM\(2010\)527](#))

Plénium EP 23. 6. 2011 [schválilo](#) svou pozici k textům, jež mají revidovat (především) Pakt stability a růstu, první čtení ale nezavršilo. Předpokládají se další neformální jednání s Radou (běží již od dubna 2011) s cílem přijmout celý balík 6 návrhů faktickým konsenzem zainteresovaných institucí právě v prvním čtení.

Kontext

Návrhy Komise, jež byly předloženy v září 2010, by měly revidovat a věcně rozšířit dosavadní Pakt stability a růstu (zejm. [nařízení č. 1466/97](#) a [č. 1467/97](#)), jež fakticky požaduje plnění tzv. maastrichtských konvergenčních kritérií nezbytných pro přistoupení k eurozóně i po připojení k této měnové oblasti.

V roce 2005 byl Pakt stability a růstu z podnětu Francie a Německa výrazně rozvolněn, a tak neplní svou funkci.

Komise navrhla, aby státy eurozóny, které překročí hranici ročního rozpočtového schodku ve výši 3% HDP a/nebo nebudou viditelně (o 5% za 3 roky) snižovat své celkové zadlužení, jež by formálně nemělo přesáhnout 60% HDP, zaplatily pokutu ve výši 0,2% HDP. Sankce by měly začít platit bezprostředně (fakticky automaticky) poté, co bude zřejmé, že konkrétní stát uvedená kritéria porušuje (více v příspěvku „Komise chce sankce za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně“, [Monitoring září 2010](#)).

Zásadní komplikací se stala německo-francouzská schůzka v říjnu 2010 v Deauville, kde se obě země neformálně dohodly na prosazování z jejich hlediska příznivějšího (ne tak přísného a především politického) mechanismu (více v příspěvku „Sankce za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně dostávají trhliny“, [Monitoring říjen 2010](#)), a později i německo-francouzský návrh tzv. paktu pro konkurenceschopnost (jež byl později přejmenován na pakt pro euro). V obou případech jde o iniciativy, které znepréhledňují situaci – a samotné legislativní procesy – jak pro členské státy, tak pro Komisi a EP. Zpravodajové příslušných textů z výboru ECON uveřejnili návrhy svých zpráv v lednu 2011 (více v příspěvku „ECON odkryl karty: takhle na porušení rozpočtových pravidel v eurozóně“, [Monitoring leden 2011](#)), Rada svůj tzv. obecný přístup, v němž fakticky zopakovala svou pozici artikulovanou již dříve v závěrečné [zprávě](#) pracovní skupiny předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuye z října 2010, představila v březnu 2011 (více v příspěvku „Rada představila svou pozici k rozpočtovým pravidlům v eurozóně“, [Monitoring březen 2011](#)).

Obsah a sporné body

Poslanci EP posoudili 2 029 pozměňovacích návrhů s cílem zavést změny, jež budou ještě radikálnější než původní (již tak relativně přísné) návrhy Komise.

[Zpráva](#) Dioga Feia byla přijata poměrem 339:304, [zpráva](#) Vicky Ford poměrem 468:156:48, [zpráva](#) Sylvie Goulard poměrem 336:269:58, [zpráva](#) Carla Haglunda poměrem 368:80:209, [zpráva](#) Corien Wortmann-Kool poměrem 333:303:26 a [zpráva](#) Elisy Ferreira poměrem 551:88:29. Obecně platí, že proti hlasovali socialisté, komunisté a zelení. Poslanci v rámci zpráv akceptovali položky neformálně dojednané s představiteli maďarského předsednictví Rady do 15. 6. 2011. Naopak v nich nezohlednili výsledky posledního jednání Rady 20. 6. 2011, především z toho důvodu, že ne všech-

ny navržené [ústupky členských států](#) považovali za dostatečné.

Konkrétně EP požaduje následující:

1. Vyšší míru využití tzv. obrácené kvalifikované většiny pro zautomatizování vydávání varování a sankcí, zejm. v případech zjištěných makroekonomických nerovnováh konkrétních členských států (tzv. obrácená kvalifikovaná většina znamená, že Rada by měla mít v zásadě do 10 dní možnost – podle EP ideálně veřejně – zvrátit rozhodnutí Komise jediné v případě, že jej přehlasuje kvalifikovanou většinou, což s odkazem na výše zmíněnou schůzku v Deauville odmítá zejm. Francie, především v preventivní části Paktu stability a růstu, konkrétně v čl. 6 odst. 2 návrhu KOM(2010)526)
2. Vyšší transparentnost všech relevantních procesů včetně zapojení EP a národních parlamentů (v praxi by to mohlo znamenat – při extenzivní interpretaci formulace „nabídnout možnost dotyčnému členskému státu (...) zúčastnit se výměny názorů“ – i to, že ministři financí a/nebo hospodářství jednotlivých členských států by se ze svých aktivit „zpovídali“ EP, což odmítá zejm. Velká Británie)
3. Legalizaci tzv. evropského semestru (více v příspěvku „Komise zahájila evropský semestr výroční zprávou o růstu“, [Monitoring leden 2011](#)) a plné zapojení EP (kvůli zvýšení významu evropského semestru; ústupek Rady)
4. Zvýšení pravomocí pro Komisi prostřednictvím zvýšení množství jí poskytovaných informací (ústupek Rady)
5. Zavedení pokuty ve výši 0,5 % HDP za podvodné statistiky týkající se údajů o schodku a dluhu (ústupek Rady)
6. Zavedení „trestu“ formou úročených vkladů ve výši 0,1 % HDP v případech, že se členské státy nebudou řídit doporučeními k nápravě makroekonomických nerovnováh (částečný ústupek Rady)
7. Zvýšení nezávislosti (národních) statistických úřadů
8. Zohlednění i jiných než hospodářských indikátorů (aby se zajistilo, že Komise nesleduje pouze čistě ekonomické ukazatele, ale také „sociální rozměr“)
9. Zachování sociálního dialogu a mzdových vyjednávání
10. Přezkum otázky zavedení tzv. eurobondů (dluhopisů vydávaných EU; Komise by měla do konce roku 2011 předložit zprávu a případné legislativní návrhy; ústupek Rady)

Finální dohoda mezi EP a členskými státy (resp. Radou) zatím neexistuje v následujících položkách, jež poslanci žádají do návrhů zakomponovat:

1. Zavedení *automatických* varování členským státům, které přehlížejí upozornění Komise o překročení svých výdajů
2. Požadavek obligatorně posuzovat na úrovni EU makroekonomické nerovnováhy nejen v zemích s vysokým přebytkem obchodní bilance (např. Německo), ale i ve státech se zápornou obchodní bilancí (země s vysokým dovozem)

Další vývoj

K dosažení finálního kompromisu mezi EP a Radou by mělo dojít do plenárního zasedání EP v červenci 2011, jež by mělo definitivně rozhodnout o završení prvního čtení v EP.

Otázkou je, zda se tak skutečně stane. EP navzdory řadě ústupků ze strany Rady (viz výše) a tlaku Komise, odůvodňovaného požadavkem na rychlé jednání unijních institucí v době tzv. dluhové krize, prozatím (obdobně jako již mnohokrát v historii) preferuje spíše cestu maximálního využití svých pravomocí (tentokrát těch, jež vyplývají z Lisabonské smlouvy, resp. Smlouvy o fungování EU).

Řecko získá další část přislíbené pomoci

[Press Release](#), 3100th Council meeting Economic and Financial Affairs, Luxembourg, 20 June 2011
[Zá Evropské rady ze dne 24.–25. června 2011, Brusel](#)

Řecko získá další díl pomoci ve výši 12 mld. €. Dané rozhodnutí, které bylo podmíněno přijetím reformních balíků z řecké strany, učinila Evropská rada na summitu 24.–25. 6. 2011.

Kontext

Evropská rada na svém zasedání v březnu 2010 rozhodla, že bude Řecku, jako krajní prostředek a pokud o to požádá, poskytnuta půjčka tvořená dvoustrannými smlouvami za přispění MMF. Řecko o tuto pomoc požádalo. Členské státy eurozóny rozhodly o vyplácení půjček jednomyslně.

V květnu 2010 se všech 16 členů eurozóny shodlo na poskytnutí půjčky na 3 roky ve výši 110 mld. € (eurozóna 80 mld. a MMF 30 mld. €) (více v příspěvku „Řecko jako první v historii eurozóny požádalo o půjčku EU a MMF“, [Monitoring, duben 2010](#), a v příspěvku „Opět problematika řeckého dluhu“, [Monitoring květen 2011](#)).

Řecko se v červnu 2011 ocitlo pod silným tlakem EU, která poskytnutí půjčky podmínila schválením tvrdých úsporných opatření, resp. tím, že v opačném případě se na jeho záchraně podílet nebude. Summit EU se zabýval také možností potenciálního druhého záchranného balíku.

Obsah a sporné body

Představitelé EU na summitu 24. 6. 2011 nechtěli podnikat žádné závazující kroky, které by slibovaly další pomoc Řecku předtím, než tamější parlament schválí potřebná úsporná opatření. Shodli se nicméně na tom, že potenciální další finanční prostředky na pomoc Řecku, tedy druhý záchranný balík, by poskytl jak veřejný, tak soukromý sektor. Na tomto postupu se shodla 20. 6. 2011 i eurozóna. Soukromý sektor se zapojí dobrovolně. Francouzské banky na konci června oznámily, že jsou ochotny odložit splácení až 70% vládních dluhopisů o 30 let. Ratingová agentura Fitch ale upozornila, že taková opatření bude považovat za státní bankrot a sníží Řecku hodnocení.

Evropská rada uvítala záměr Komise posílit součinnost mezi úvěrovým programem a fondy EU. Zvýšila by se tak absorpční kapacita Řecka ve vztahu k fondům EU s cílem podpořit růst a zaměstnanost.

Po dlouhých jednáních a během 48hodinové generální stávky, do které Řekové vstoupili den před hlasováním, řecký parlament v prvním i druhém čtení 29. a 30. 6. 2011 schválil úsporná opatření, kterými EU podmiňovala poskytnutí další části půjčky ve výši 12 mld. €. Tuto částku Řecko obdrží v červenci 2011. Opozice vládu při hlasování podpořila, proti byli jen socialisté. Zástupci Komise a Rady krok řeckého parlamentu uvítali.

Hlavní body úsporného balíku jsou následující:

- ušetřit 28,3 mld. € během 4 let (12% HDP);
- snížení počtu státních zaměstnanců o 20% nebo o 150 tis. pracovních míst (úspory ve výši 0,9% HDP)
- snížení platů státních zaměstnanců o 15%;
- reorganizace státní správy včetně snížení výdajů na armádu o 0,5% HDP;

- reorganizace zdravotnictví, škrty v oblasti benefitů (1,9% HDP);
- zvýšení daní (zvýšení spotřební daně o třetinu, zdanění topného oleje, daň z příjmu ap.);
- boj proti daňovým únikům;
- privatizace ve výši 50 mld. € (15 mld. € do konce roku 2012; OTE telekomunikace, poštovní banka Hellenic, veřejné plynové závody, přístavy v Piranu a Soluni, vodárny Soluň).

Úsporná opatření údajně sníží roční příjem čtyřčlenné rodiny až o 2 795 €.

- Řecká ekonomika se za poslední 2 roky propadla o 7%, 3,5% propad se očekává i v roce 2011. Nezaměstnanost se pohybuje okolo 15%, přičemž v některých oborech je mladých nezaměstnaných až 40%.

Krize eurozóny a rozmáhající se záchranné půjčky jejím členům vyvolávají nervozitu v USA. Republikáni v Senátu USA předložili dodatek, který by od roku 2012 neumožňoval použít americké finance v MMF na půjčky problematickým státům, jako je dnes Řecko. Republikáni argumentují zhoršující se fiskální situací své země, jejíž dluh činí dnes 95% HDP. Jsou nicméně v menšině, a dodatek tedy patrně neprosadí.

Postoj ČR

- Na summitu Evropské rady se ČR vyjadřovala ve prospěch restrukturalizace řeckého dluhu, která by podle premiéra Petra Nečase byla vhodnější variantou než neustálé „přilévání“ peněz. ČR se nechce zapojit do záchranného mechanismu, jenž zahrnuje všechny země EU (EFSM), navrhuje pouze zapojení zemí eurozóny. Proti použití EFSM se postavila také Velká Británie.

ČR by musela ručit 3,5 mld. Kč jen v případě schválení druhého záchranného balíku Řecku a tehdy, pokud by byla přehlasována. V takovém případě by byla pomoc poskytnuta opět z EFSM. Praha tento postup nepodporuje. ČR už garantuje půjčky ve výši 7,7 mld. Kč Portugalsku a 6,7 mld. Kč Irsku, jejichž nesplácení je méně pravděpodobné než u Řecka.

- Na řeckém bankrotu by ČR trčila nejméně ze všech států EU. České finanční instituce vlast-

Dosavadní pomoc krachujícím státům eurozóny

Stát	Celkem	EFSM	EFSF	Bilaterální půjčky států eurozóny	MMF	Vlastní prostředky	Potvrzení půjčky
Řecko	110	-	-	80*	30	-	květen 2010
Irsko	85	22,5	17,7	4,8**	22,5	17,5	prosinec 2010
Portugalsko	78	26	26	-	26	-	květen 2011

Zdroj: The EU as a borrower (http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/index_en.htm)

Poznámky: Sumy jsou uvedeny v mld. €, * země eurozóny s výjimkou Slovenska, ** Dánsko, Švédsko, Velká Británie.

ní řecké dluhopisy v hodnotě asi 3,4 mld. Kč. Nejvíce dluhopisů nakoupilo Německo (83,7 mld. €) a Francie (81,7 mld. €). Slovensko drží dluh v hodnotě 1,38 mld. €.

Guvernér ČNB Miroslav Singer ubezpečil, že dluhová krize českou ekonomiku přímo neohrožuje, a znovu zopakoval, že ČR nemá důvod spěchat s obnovou rozhovorů o vstupu do eurozóny.

Další vývoj

Ministři zemí eurozóny se setkají na zvláštním jednání 3. 7. 2011, kde prodiskutují přesný způsob uvolnění pomoci Řecku. Země musí část svého dluhu na finančním trhu splatit do 15. 7. 2011. Ministři eurozóny se posléze setkají na pravidelném jednání právě 15. 7. 2011 a projednají možnost poskytnout Řecku druhý záchranný balík, do kterého by se dobrovolně zapojil i soukromý sektor a jehož výše se odhaduje na 120 mld. €.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A Budget for Europe 2020 ([COM\(2011\)500 Part I](#))

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A Budget for Europe 2020 ([COM\(2011\)500 Part II](#))

Draft Interinstitutional Agreement between the European Parliament, the Council and the Commission on cooperation in budgetary matters and on sound financial management ([COM\(2011\)403](#))

Proposal for a Council Regulation laying down the multiannual financial framework for the years 2014–2020 ([COM\(2011\)398](#))

Proposal for a Council Decision on the system of own resources of the European Union ([COM\(2011\)510](#))

Komise 29. 6. 2011 zveřejnila dlouho očekávaný soubor návrhů týkajících se finanční perspektivy pro období 2014–2020. Oproti období 2007–2013 návrh ve výdajové oblasti počítá s 5% nárůstem v oblasti závazků, celkové výdaje v oblasti závazků pro nadcházející sedmileté ob-

dobí tak mají činit více než 1 bil. € (1025 mld. €). Podstatný nárůst se týká výdajů v oblasti podpory vzdělávání, zmrazeny mají být naopak výdaje v oblasti SZP. Ústřední výdajovou prioritou se mají stát transevropské sítě, speciální infrastruktura pro dopravu, energetika a telekomunikace. Součástí balíku návrhů je také dlouho očekávaný návrh týkající se vlastních zdrojů.

Kontext

Již v říjnu 2010 Komise zveřejnila [sdělení](#) týkající se revize rozpočtové politiky.

Sdělení identifikovalo hlavní reformní kroky, které jsou dle Komise nutné pro rozpočtovou politiku EU v následujícím desetiletí, nešlo ještě o konkrétní návrhy. Dokument s názvem „Revize rozpočtu EU“ vyzýval v obecné rovině např. k tomu, aby následující finanční perspektivy zohledňovaly také problémy vyvolané finanční a ekonomickou krizí a prioritně se soustřeďovaly na náročné projekty s očekávanou budoucí vysokou přidanou hodnotou, především ve vědě a výzkumu.

K nejočekávanějším pasážím sdělení patřila část věnovaná možnostem reformy současného systému „vlastních zdrojů“.

Navrhované možnosti se týkaly zavedení nových druhů daní: jednou z alternativ bylo zdanění finančního sektoru, další zdanění letecké dopravy, zdanění příjmů právnických osob či nějaká forma energetické daně. Nabízena byla i možnost vytvoření nového zdroje založeného na DPH či na výnosech, které přináší systém obchodování s emisními povolenkami.

V oblasti výdajů sdělení jako nejpálčivější identifikovalo především 3 problémy. Prvním z nich byl očekávaný střet mezi členskými státy a institucemi EU o podobu reformy SZP. Druhým byla otázka budoucnosti existujících korekčních mechanismů, včetně britského rabatu. Třetí problém představovala budoucnost strukturální politiky a kohezní politiky, která je spojena především s problémem nároků jednotlivých regionů na strukturální pomoc (více v příspěvku „Komise zveřejnila sdělení o revizi rozpočtu EU“, [Monitoring říjen 2010](#)).

Publikace návrhu rozhodnutí ve věci vlastních zdrojů se ze strany Komise očekávala spolu s dalšími konkrétními návrhy ohledně nové finanční perspektivy v červnu 2011.

Komise tak nakonec učinila až během posledních červnových dnů.

Obsah

Balík zveřejněných návrhů týkajících se nové finanční perspektivy zahrnuje především:

- 1) Sdělení s názvem „Rozpočet pro Evropu 2020“, které má 2 části, první obsahuje v konkrétních číslech návrh rozložení výdajů v oblasti závazků pro jednotlivé rozpočtové roky finančního období 2014–2020 stejně jako rozložení do jednotlivých hlavních rozpočtových kapitol. Druhá část potom představuje politický dokument věnovaný jednotlivým prioritním oblastem, politickým cílům a nástrojům pro jejich dosažení.
- 2) Návrh meziinstitucionální dohody mezi EP, Radou a Komisí o spolupráci v rozpočtových záležitostech a finančním řízení, dohoda má garantovat dodržování parametrů finanční perspektivy pro následující sedmileté období ze strany klíčových institucí.
- 3) Návrh nařízení Rady zakotvující po právní stránce víceletý finanční rámec pro roky 2014–2020.
- 4) Návrh rozhodnutí Rady týkající se systému vlastních zdrojů EU.
- 5) Návrh nařízení Rady zakotvující implementační opatření v oblasti systému vlastních zdrojů EU.
- 6) Návrh nařízení Rady o metodách a procedurách vztahujících se k tradičním zdrojům a ke zdroji založenému na HND.

Předmětem následujícího rozboru bude především sdělení „Rozpočet pro Evropu 2020“, které je věnováno zejm. výdajové složce, a návrh rozhodnutí Rady týkající systému vlastních zdrojů EU. Jak bylo očekáváno, důležité místo je v rámci sdělení věnováno prioritním výdajovým oblastem a také nastínění konkrétních nástrojů, s jejichž pomocí by mělo dojít v jednotlivých odvětvích ke změnám.

Podíl rozpočtové kapitoly nazvané „Udržitelný růst: Přírodní zdroje“, za níž se skrývají výdaje na SZP, na celkových navrhovaných výdajích rozpočtu pro období 2014–2020 má poklesnout ze současných cca 40 % na přibližně 37 %. Celkově je pro tuto oblast určeno cca 387 mld. €, přičemž více než tři čtvrtiny mají činit náklady na přímé platby a výdaje spojené s tržní regulací (cca 282 mld. €), zbytek (cca 90 mld. €) mají činit výdaje na tzv. druhý pilíř, tedy rozvoj venkova. Oproti stávajícímu finančnímu období to znamená mírný pokles o cca 26 mld. € (oproti 413 mld. € alokovaným do této oblasti v období 2007–2013).

Pokles zaznamenávají především výdaje na oblast prvního pilíře, tedy na platby spojené přímo se zemědělskou produkcí (z cca 330 mld. € v letech 2007–2013 na 282 mld. €). Mimo zemědělský rozpočet mají být financovány programy potravinové pomoci pro nejchudší (nově z Evropského sociálního fondu) či na zemědělský výzkum (zde mají být

použity prostředky Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci). Mimo plánované rozpočtové prostředky na zemědělství má stát i pohotovostní rezerva ve výši 3,5 mld. € (500 mil. € pro každý rozpočtový rok) určená pro případ mimořádných krizí na trzích či dalších hrozeb, které by vyžadovaly mimořádnou intervenci.

Podíl regionální a kohezní politiky na celkových výdajích finanční perspektivy 2014–2020 má činit přibližně 35 % (cca 376 mld. € v absolutních číslech), a to v rámci Kapitoly 1 („Inteligentní a inkluzivní růst“) tvořící nejobemnější výdajovou kapitolu.

Náleží sem prostředky na podporu nechudších regionů (pod 75 % průměru HDP EU, prostředky pro rozvoj konkurenceschopnosti, územní spolupráci, Kohezní fond, ale i pro tzv. přechodové regiony, tedy ty, které se již ze statistického hlediska nemohou kvalifikovat mezi regiony spadající pod 75 % průměru HDP EU a budou postupně ztrácet nárok na strukturální podporu, zároveň ale nedosahují 90 % průměru HDP v EU. Takových regionů má být v EU celkem 51, přičemž až 49 z nich se nachází v rámci EU-15 (většinou v Německu, Francii, Řecku, Španělsku, Itálii či ve Velké Británii; v rámci EU-12 jsou jimi jen ostrovní stát Malta a polské Mazowiecké vojvodství). Navzdory původním obavám se tato kategorie prozatím netýká žádného z regionů ČR, kde se mimo konvergenční cíl nadále nachází pouze hlavní město Praha s HDP výrazněji převyšujícím zbytek republiky. Přechodové regiony mají postupně ztrácet nárok na podporu v rámci konvergenčního cíle, protože by to však byl příliš velký „šok“, má se tak dít postupně a regiony si prozatím budou ponechávat dvě třetiny své původní podpory. Speciální podpora v rámci kohezní politiky má být také věnována vzdáleným a řídko osídleným regionům (typicky ostrovy).

Z částky určené pro tuto rozpočtovou kapitolu má však být až 40 mld. € vyčleněno na nový infrastrukturní fond, který má být řízen na centralizované úrovni, tedy jinak než dosavadní decentralizovaná regionální politika.

Bývá poukazováno na to, že prostředky alokované pro regionální podporu se v nové finanční perspektivě daným způsobem spíše snižují. Úspora má být dosažena také prostřednictvím takových nástrojů, jako je redukce hlavních priorit, přičemž nejrozvinutější regiony mají mít přímo nařízeno utráčet až pětinu podpory na oblast energetických úspor a OZE a investovat více do konkurenceschopnosti a do oblasti SME.

Zatímco jinde se alespoň opatrně hovoří o úsporách, navýšeny mají být oproti současnému finančnímu období prostředky na oblasti, které

dříve představovaly tak trochu „popelku“ výdajových priorit EU. Jedná se především o oblast vnitřní bezpečnosti, politiky imigrace, azylu atd., tedy výdaje spadající pod kapitolu „Bezpečnost a občanství“, na niž má být v období 2014–2020 vyčleněno 18,5 mld. €, což představuje více než 60% nárůst oproti současnému období.

Peníze zde mají být použity např. na programy „partnerství“ v oblasti mobility se zeměmi jižního Středomoří či na agenturu Frontex.

O téměř 50% (na 80 mld. €) má být navýšen rozpočet určený k podpoře výzkumu a vývoje, na celkových 70 mld. € (tedy o cca 14 mld. € oproti období 2007–2013) narostly výdaje i na kapitolu „Globální Evropa“, tedy na vnější politiku EU.

Zdvojnásobena má být rozvojová pomoc, podstatný nárůst oproti současnosti čeká také sousedskou politiku, zhruba o 40% na více než 16 mld. €. Nárůst má být provázen zavedením nového finančního nástroje pro sousedskou politiku (ENI).

Naproti tomu téměř beze změn by měly zůstat prostředky určené na další rozšiřování EU, což může naznačovat, že EU se chce v blízké budoucnosti spíše než na další rozšiřování soustředit na rozvoj partnerských vztahů ve svém sousedství. Opět má být zaveden nový nástroj pro předvstupní pomoc (IPA)

určený pro státy Balkánu (Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, FYROM a také Kosovo), ale také pro Island a Turecko. Přistupující země budou moci používat také další 2 asistenční nástroje pro stabilitu a finanční pomoc na makroúrovni.

V oblasti vlastních zdrojů je navrhováno zavedení daně z finančních transakcí (FTT) a nového zdroje založeného na DPH, který by měl tvořit pilíř vlastních zdrojů EU.

Zdanění se má týkat především finančního sektoru, upuštěno bylo od předchozích scénářů ekologických daní ap. Základ daně by podle Komise měl být co nejšířší, aby zahrnoval maximální spektrum finančních produktů, daň by se přitom měla týkat pouze finančních transakcí v rámci EU. Daňová sazba by se měla pohybovat mezi 0,01–0,1%, což Komise považuje za přijatelně nízkou úroveň. Daň by měla být vybírána na centrální úrovni.

Podle odhadů Komise by nové zdroje měly ročně přinášet rozpočtu EU až 60 mld. €, podle optimistických odhadů by se tedy měly podílet na ročních příjmech více než třetinou (cca 40%), což by mělo snížit i současné příspěvky členských zemí na základě HNP. Komise by nové zdroje chtěla zavést nejpozději do roku 2018.

Zdroj založený na DPH by měl jako doposud spočívat ve fixním určení procentuálního po-

Navrhované výdaje finanční perspektivy 2014–2020 (v mil. €, v cenách roku 2011)

Závazky	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Celkem 2014–2020	Srovnání: Celkem 2007–2013 (v cenách 2011)
1. Inteligentní růst bez vyloučení	64 696	66 580	68 133	69 956	71 596	73 768	76 179	490 908	437 778
1b. Hospodářská, sociální a územní soudržnost	50 468	51 543	52 542	53 609	54 798	55 955	57 105	376 020	348 315
2. Udržitelný růst: Přírodní zdroje	57 386	56 527	55 702	54 861	53 837	52 829	51 784	382 927	413 061
Přímé platby a výdaje na regulaci trhů	42 244	41 623	41 029	40 420	39 618	38 831	38 060	281 825	330 085
3. Bezpečnost a občanství	2 532	2 571	2 609	2 648	2 687	2 726	2 763	18 353	12 216
4. Globální Evropa	9 400	9 645	9 845	9 960	10 150	10 380	10 620	70 000	55 935
5. Administrativa	8 542	8 679	8 796	8 943	9 073	9 225	9 371	62 629	55 925
Závazky celkem	142 556	144 002	145 085	146 368	147 344	148 928	150 718	1 025 000	975 777
Jako procento HND EU	1,08%	1,07%	1,06%	1,06%	1,05%	1,04%	1,03%	1,05%	1,12%
Platby celkem	133 851	141 278	135 516	138 396	142 247	142 916	137 994	972 198	–
Jako procento HND EU	1,01%	1,05%	0,99%	1,00%	1,01%	1,00%	0,94%	1,00%	–

Zdroj: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A Budget for Europe 2020 (COM(2011)500)

dílu DPH vybírané v členských státech, který bude přímo „odváděn“ do společného rozpočtu. Zatímco dosud tento podíl činil 1% (v 80. a 90. letech 20. století to bylo přechodně 1,4%), nyní Komise hovoří o rozmezí 1–2% DPH. Z odvodů mají být vyňaty položky spadající do nízké sazby DPH, tedy potraviny, ošacení ap.

Další vývoj

Nařízení Rady zakotvující po právní stránce víceletý finanční rámec pro roky 2014–2020 musí být Radou přijato jednomyslně se souhlasem (tedy nikoli za spolurozhodování) EP. Očekává se kritika těch zemí, které patří mezi čisté plátce a čekaly více radikální úspory.

Jednat se bude především o Německo a Velkou Británii, které svoji kritiku již daly najevo. Německý ministr zahraničí Guido Westerwelle dokonce prohlásil, že návrh Komise je zcela nerealistický. Británie si zase klade otázku, co bude s tzv. britským rabatem dojednaným na summitu ve Fontainebleau v roce 1984.

Komise ohlašuje, že současný systém rabatu bude zrušen a nahrazen jiným, který by měl ale čistým plátcům nadále zajistit únosnou pozici ve vztahu k rozpočtu EU.

Z korekčních mechanismů, které upravují pozici některých států, jež by za stávajícího systému byly vysokými přispěvateli do společného rozpočtu, mají nadále profitovat Velká Británie, Německo,

Nizozemí či Švédsko, vypadnout by z nich ale mělo Rakousko.

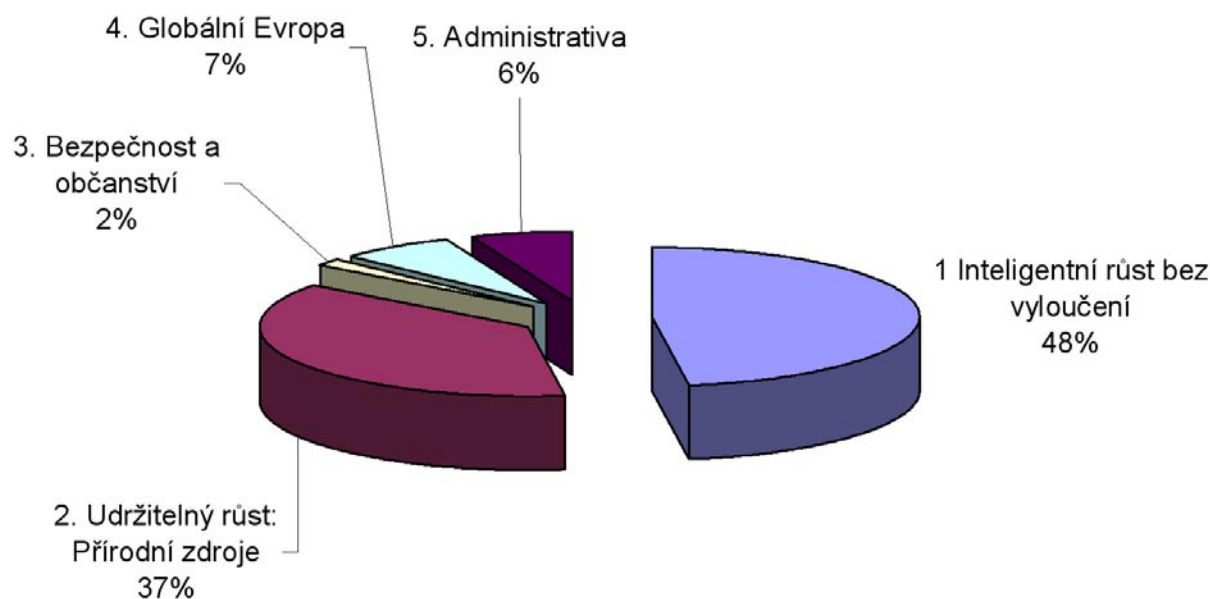
Pokud jde o vlastní příjmy, zde Komise musí ještě během podzimu 2011 (v září či říjnu) vydat konkrétní návrh týkající se právě nové daně FTT.

Vzhledem k tomu, že se zavedením nového příjmového zdroje se de facto jedná o zásah do primárního práva, je nutné dosáhnout zde nejen jednomyslnosti v Radě (EP je pouze konzultován), ale také ratifikace nové rozpočtové dohody v rámci členských států. Otázka nových vlastních příjmů bude ještě rozsáhle diskutována během nadcházejícího polského předsednictví v Radě, které chce uspořádat konferenci se zástupci Rady, ale i národních parlamentů.

V polovině roku 2012 by již pod vedením Dánska mělo dojít k politické dohodě na úrovni Rady, za kyperského předsednictví na konci roku 2012 se počítá s uzavřením meziinstitucionální dohody a celý proces by měl být uzavřen v roce 2013.

Zda se budou opakovat komplikace při přípravě dnes platné finanční perspektivy, jejíž původní návrh byl zamítnut a dosahování meziinstitucionální dohody bylo poměrně komplikované, to lze odhadovat ze stávající situace. Je třeba mít na paměti, že před 7 lety měla EU dnešní ekonomické problémy teprve před sebou, přípravu finanční perspektivy také neprovázely jako dnes pokusy o hlubší reformy některých odvětví a podstatnější zásahy do výdajové struktury.

Podíl jednotlivých oblastí na celkových výdajích finanční perspektivy 2014–2020

JUSTICE A VNITRO

Komise předložila pozměněné návrhy směrnic týkajících se evropského azylového systému

Amended proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on common procedures for granting and withdrawing international protection status (Recast)

[\(COM\(2011\)319\)](#)

Amended proposal for the Directive of the European Parliament and the Council laying down standards for the reception of asylum seekers (Recast) [\(COM\(2011\)320\)](#)

Komise 1. 6. 2011 ve snaze zajistit dokončení společného azylového systému do roku 2012 předložila pozměněné návrhy směrnice o podmínkách přijímání a směrnice o azylových řízeních.

Kontext

Komise poprvé předložila návrhy změny [směrnice](#) o podmínkách přijímání žadatelů o azyl v prosinci 2008 a [směrnice](#) o azylových řízeních v říjnu 2009. Mezitím probíhala řada jednání v Radě i EP, konzultován byl také úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR). Kontroverze týkající se prvních návrhů, které nepřinesly žádnou shodu v Radě, ovšem donutily Komisi původní texty stáhnout a předložit verze nové.

Současná komisařka pro oblast vnitřních věcí Cecilia Malmström kontinuálně zdůrazňuje, že vytvoření společné přistěhovalecké a azylové politiky EU do roku 2012 je jednou z jejích hlavních priorit. Jejím cílem je proto mj. dosažení srovnatelných podmínek pro přijímání žadatelů o azyl v celé EU. Komisařka zdůrazňuje také to, že EU musí dostát hodnotám, které hlásá, a poskytovat azyl přicházejícím osobám, které prchají např. před válečnými konflikty. Slova o důvěře a solidaritě mezi členskými státy ovšem evokují také snahu přimět členské státy, aby se na poskytování azylové ochrany uprchlíkům podílely více rovným dílem, než je tomu v současnosti.

V rámci budování společného evropského azylového systému již vedle zmíněných návrhů byly předloženy další legislativní návrhy, z nichž [směrnice č. 2011/51](#) rozšiřující platnost dosavadní [směrnice č. 2003/109](#) týkající se práva na dlouhodobý pobyt o osoby požívající mezinárodní ochrany (např. v souladu s Ženevskou konvencí) byla Radou schválena již v dubnu 2011. Jednání dále pokračují o změnách [tzv. nařízení Dublin II](#), na jehož základě je určován členský stát příslušný k posouzení žádosti o azyl.

Právě [návrh změn](#) tohoto nařízení představuje citlivou otázku, protože umožňuje zastavení posílání žadatelů o azyl do těch států, které jsou již přetíženy, a nemohou tedy poskytovat odpovídající podmínky přijímání. Navrhuje možnost, aby za tento členský stát byla „z humanitárních a solidárních důvodů“ převzata odpovědnost za osud žadatele o azyl jiným členským státem. Komise vložení tohoto mechanismu solidarity umožňujícího přemístování žadatelů o azyl do jiných členských států jakožto „posledního prostředku“ při mimořádných situacích do nařízení Dublin II podporuje.

V roce 2009 Komise předložila také návrh na změny [směrnice o minimálních normách](#), které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka. Úkolem je vyjasnit právní pojmy používané k určení důvodů pro ochranu (jako „poskytovatelé ochrany“, „vnitrostátní ochrana“ apod.).

Navrhované změny se týkají i délky trvání povolení k pobytu, přístupu k sociálnímu zabezpečení, ke zdravotní péči, na pracovní trh ap.

Aby byl balík dosud předložených legislativních návrhů vztahujících se ke společnému azylovému systému EU kompletní, je třeba zmínit, že v roce 2010 byly navrženy rovněž změny [tzv. nařízení Eurodac](#), které se týká systému shromažďování otisků prstů žadatelů o azyl.

Obsah

Oba revidované návrhy si kladou za cíl nejen zefektivnit působení v oblastech, kterých se meritorně týkají, ale Komise si od nich slibuje také to, že pomohou rozhybat pozastavená jednání o zmíněných kontroverznějších částech azylového balíku, aby mohl být společný azylový systém dokončen v plánovaném čase. Cílem návrhu změn směrnice o azylových řízeních je proto především zjednodušení vyřizování žádostí o azyl ve členských státech, ať už jde o trvání azylových řízení či přístupu k němu. Potenciálnímu zneužívání evropského azylového systému by mělo být bráněno např. tak, že státy by mohly řízení zrychlit a již na hranicích zamítnout žádosti, které se jeví jako nepřesvědčivé, či dokonce podané osobami, které by pro státy EU mohly představovat bezpečnostní hrozbu.

Zajištěno má být pečlivější proškolení pracovníků, kteří o žádostech rozhodují, větší pozornost má být věnována počátečním krokům azylového řízení, které mají v rukou orgány jako pohraniční stráž či policie. Nový návrh má také lépe vyjasnit pravidla, která se týkají možnosti opakovaného podání žádosti o azyl v případě změny okolností, opět se

snahou zabránit zneužívání. Posílena má být úloha Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu.

Nová verze návrhu směrnice o podmínkách přijímání azylantů by měla zase směřovat k úsporám v oblasti finančních nákladů a administrativní zátěže. Zachovává ovšem také poměrně vysokou míru ochrany při zacházení se zadrženými osobami, podle návrhu je možné omezit právo na volný pohyb žadatele o azyl pouze na základě jasných a jednoznačných důvodů a pokud je to nezbytné.

Žadatelům o azyl má být také poskytována náležitá materiální podpora a důstojné životní podmínky především pro tzv. zranitelné osoby, jako jsou nezletilí či oběti týrání. Zároveň by měl být žadatelům o azyl také usnadňován přístup k zaměstnání, i když členským státům má být poskytnut dostatečný prostor při posuzování žádostí, především jsou-li vystaveny jejich velkému počtu.

Další vývoj

O obou návrzích [jednala](#) Rada již 10. 6. 2011, šlo ale teprve o první výměnu názorů, návrhy budou podrobněji probírány v druhé polovině roku 2011 za polského předsednictví. K jejich schválení bude využita procedura spolurozhodování.

Evropská rada jednala o budoucnosti Schengenu, migraci a ochraně vnějších hranic EU

[Závěry zasedání Evropské rady, Brusel 23. a 24. června 2011](#)

Vedle očekávaných témat souvisejících zejména se situací eurozóny dominovala zasedání Evropské rady ve dnech 23.–24. 6. 2011 problematika migrační politiky v souvislosti s budoucností schengenského prostoru, otázkou ochrany vnějších hranic EU a dokončováním společného azylového systému EU. Hlavy států a vlád členských zemí vyzvaly Komisi, aby po letní přestávce na září 2011 připravila návrh posílení mechanismů týkajících se schengenského prostoru pro volný pohyb osob. Nový mechanismus by měl umožňovat dočasné obnovení kontrol na hranicích pro případ masivního přílivu imigrantů do EU.

Tato otázka přitom není prosta kontroverzí. Odstranění kontrol osob na vnitřních hranicích EU na základě schengenského systému je mnohými považováno jak za jeden z nejviditelnějších pozitivních symbolů integrace, tak za jedno z potenciálně nejzranitelnějších míst současné EU.

Kontext

Téma imigrace a budoucnosti schengenského prostoru představovalo během jara 2011 jednu z nejvíce diskutovaných otázek na úrovni EU. Ostrahu hranic zpřísnila nejprve Francie v odpovědi na akci Itálie, která udělila africkým migrantům přicházejícím zejm. z Tuniska povolení k pobytu. Následovala informace dánské vlády o úmyslu obnovit stálé kontroly na hranicích.

Komise na tyto akce [reagovala](#) poukazem na možné porušení evropského práva v souvislosti s existencí schengenského prostoru bez vnitřních hranic.

V květnu 2011 byla myšlenka opětného zavedení hraničních kontrol v schengenském prostoru jako reakce na náhlý příliv uprchlíků ze severní Afriky projednávána i v rámci [pléna EP](#).

Přestože i v [diskusi](#) zaznívalo volání po lepší kontrole nad toky uprchlíků a přistěhovalců, většina řečníků se postavila proti změnám schengenského principu Evropy bez vnitřních hranic.

Možné znovuzavedení kontroly osob i v schengenském prostoru pro případ, že některá z členských zemí nebude schopna zvládat příliv ilegálních přistěhovalců, [projednávala](#) na schůzce v květnu 2011 i Rada ministrů vnitra.

Většina členských států se shodla na tom, že by nebylo dobré ohrozit samotné základy „Schengenu“ jednostrannými akcemi, na druhé straně se ale více než 15 členů vyslovilo pro to, aby byly revidovány schengenské dohody týkající se volného pohybu osob; od poloviny 90. let prakticky nebyly měněny (více v příspěvku „Budoucnost ‚Schengenu‘ jako důležité téma debaty na úrovni EU“, [Monitoring květen 2011](#)).

Mezitím Komise v květnu 2011 zveřejnila také [balík návrhů](#), které by měly EU do budoucna pomoci zvládat lépe imigraci, zejm. z oblasti jižního Středomoří, a pozměnit opatření týkající se víz (více v příspěvku „Komise předložila balík návrhů týkající se imigrace a víz, [Monitoring květen 2011](#)“).

Otázka přílivu imigrantů, která se týká především jižních států EU, je dlouhodobě považována za jeden z nejpálčivějších problémů schopných dále ohrozit stabilitu zemí, které se již potýkají s ekonomickými a sociálními problémy, a dále narušit i stabilitu EU jako takové.

Situaci bezesporu ovlivnily události v zemích severní Afriky a Blízkého východu, opomíjet nelze ani některé další vlivy jako např. rozhodnutí turecké vlády zrušit vízovou povinnost pro občany některých muslimských zemí. Jedná se právě o občany ze zemí severní Afriky (Maroko, Tunisko, Alžírsko), odkud je nyní zaznamenáván zvýšený příliv imigrace přicházející nejen dlouhodobě používanou cestou přes

Středozevní moře, ale také zranitelnými pevninskými trasami, jako je např. právě ta přes turecko-řeckou hranici. Počet uprchlíků především z Afghánistánu, Iráku a Palestiny, ale také afrických zemí zde narostl jednak poté, co bylo v roce 2009 odstraněno zaminování úseků řecko-turecké hranice, jednak poté, co Turecko odstranilo vízovou povinnost pro občany severoafrických zemí. Situace vedla řeckou vládu až k rozhodnutí vybudovat zeď podél řeky Evros na řecko-turecké hranici jakožto přirozenou bariéru vůči masivnímu přílivu imigrantů.

Obsah

Závěry Evropské rady konstatují, že volný pohyb osob jakožto jedna ze 4 svobod jednotného trhu zakotvená primárním právem je stále jedním z nejhmatatelnějších a největších úspěchů evropské integrace. Nicméně události poslední doby vedou k tomu, že je třeba posílit vzájemnou důvěru mezi členskými státy, které nesou stejnou odpovědnost za zabezpečení uplatňování schengenských pravidel, a posílit proto v schengenském prostoru „politické vedení“ a spolupráci. Větší praktická spolupráce je dle závěrů summitu nutná především pro efektivnější zabezpečení vnější hranice EU.

EU za tím účelem navrhuje především byrokratické řešení – zefektivnění systému sledování a hodnocení na základě kritérií vycházejících ze společného práva EU; má probíhat na úrovni Unie a zapojení do něj mají být také odborníci z členských států. Komise má o výsledcích hodnocení podávat pravidelné zprávy a případně navrhnout nápravu nedostatků.

Zaveden má být mechanismus umožňující rychlou reakci na mimořádné situace prostřednictvím technické a finanční podpory poskytované tam, kde se vyskytnou problémy, cílem je zabránit tomu, aby členské země samy reagovaly zaváděním opatření, která by ohrožovala zásadu volného pohybu osob. Proto má být posílena podpůrná a koordinační role agentury Frontex. Summit ovšem připustil, aby ve zcela krajním případě bylo možné zavést ochrannou doložku umožňující výjimečné znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích EU. Mělo by se tak ovšem dít pouze na základě společného vyhodnocení situace jakožto vážné, dočasně a v nezbytně nutném rozsahu. Komise má předložit návrh takového mechanismu do září 2011.

Již podle v současnosti platných dohod je možné, aby členský stát dočasně obnovil pohraniční kontroly, pokud je to nutné z hlediska veřejného pořádku či národní bezpečnosti. Zejm. však Francie pod vlivem situace vyvolané vlnou tuniských uprchlíků v Itálii intervenovala s poukazem, že stávající pravidla

dla Schengenu již neodpovídají závažnosti současné situace. Francouzský prezident Nicolas Sarkozy prohlásil, že není odpůrcem Schengenu (čímž odpovídal na kritiku ze strany Komise), ale že tento systém potřebuje reformu, jinak mu hrozí zánik.

Prioritou EU by dle Evropské rady do budoucna měl být také rozvoj evropského systému ostrahy hranic, který by měl zahájit provoz do roku 2013 a opět má podpořit především výměnu informací a spolupráci členských států, které nesou hlavní odpovědnost za zabezpečení vnější hranice EU.

Pro ochranu hranic mají být použity nové technologie (program registrovaných cestujících ap.).

Evropská rada také přivítala dosažení dohody o revizi [nařízení](#) týkajícího se agentury Frontex. Zástupci EP, Komise a Rady se těsně před summitem dohodli stran návrhu, který Komise zveřejnila v únoru 2010. Podle návrhu má získat agentura pro řízení operací na ochranu vnějších hranic EU Frontex silnější mandát a vyšší operační kapacitu. Má být posílen především její mandát pro vyjednávání s úřady zemí původu imigrantů stejně jako zemí, která slouží coby země tranzitní.

Frontex má také disponovat dostatečnými finančními prostředky ke koupi či pronájmu dopravních prostředků (nejen automobily, ale také helikoptéry či lodě). Členské státy by pohraniční stráž v tomto měly plně asistovat. Agentura by se měla více podílet také na společných akcích a pilotních projektech spolu s členskými státy. Především dle zástupců Francie by hlavním úkolem Frontex měla být právě asistence při navracení uprchlíků zpět do země původu, přičemž mají být plně respektována základní lidská práva.

Frontex v minulosti zasahoval v rámci pohotovostní mise na problematické řecko-turecké hranici (operace RABIT 2010), nyní je zaangażován do dalších 2 operací spolu s členskými státy, pozemní a námořní operace Poseidon 2011 a Hermes 2011, která se odehrává v Itálii a slouží k monitorování pobřeží ostrova Lampedusa, který byl v posledních měsících terčem masivní vlny přistěhovalců ze severní Afriky.

EP a Rada mají sice o návrhu, který má pozměňovat platné nařízení o Frontexu teprve hlasovat, k politické dohodě však již mezi jejich zástupci došlo.

Závěry summitu se prolíná zdůrazňování nutnosti „praktické solidarity“ vůči těm členským státům, kterých se nejvíce týkají migrační toky. Solidaritou má EU v současnosti na mysli především finanční a technickou podporu a podporu v podobě lidských zdrojů, citlivou otázkou jsou programy přesídlování a znovusídlování imigrantů v jiných členských státech EU.

Rozšířen byl kupříkladu pilotní program pro ulehčení imigračního břemene Maltě, kterého se mohou členské státy účastnit dobrovolně a který se týká osob, na něž se vztahuje mezinárodní ochrana.

ER však očekává dále v roce 2011 další sdělení Komise o posílení solidarity v EU. Pokusem EU o řízení migrace mají být partnerství se zeměmi sousedství (nejen jižního, ale také východního, byť zde situace není natolik palčivá), které navrhla Komise především v rámci [sdělení](#) s názvem „Dialog se zeměmi jižního Středomoří o migraci, mobilitě a bezpečnosti“ z května 2011. EU chce podle něj s těmito zeměmi zahájit „široký a strukturovaný“ dialog o migraci, mobilitě a bezpečnosti. Součástí má být selektivní snaha o uvolňování vízového styku mezi EU a těmito státy pouze pro některé skupiny, typicky pro studenty či osoby pohybující se v businessu, vyrovnaná současně posílením boje s nežádoucí a ilegální migrací.

Tato „partnerství pro mobilitu“ mají být odstupňována podle individuálních výsledků a pokroků v dialogu, a sjednaná proto s každou zemí odděleně; podmínkou má být pokrok ve všech oblastech, které se týkají řízení migrace, včetně readmise a možnosti navracení nelegálních uprchlíků zpět do země původu.

EU by ráda učinila pokrok především ve vztahu s Marokem, Tuniskem, Egyptem, a pokud to podmínky dovolí, také s problematickou Libyí. Součástí má být kontrolní mechanismus a pochopitelně i finanční složka; zde ER deklarovala, že bude hledat cesty k navýšení financování těmito oblastem. Ze strany EU již byla pro roky 2011–2013 přislíbena pomoc Tunisku a Egyptu ve výši přibližně 400 mil. €.

Do roku 2012 má být také dokončen společný evropský azylový systém. Komise v této věci předložila návrhy týkající se směrnice o azylovém řízení a směrnice o podmínkách přijímání.

Sporné body

Soustředěný tlak na reformu schengenského systému vyvíjí především Francie, mezi členskými státy však nepanuje úplná shoda na tom, jak by měl návrh konkrétních změn vypadat. Příznivcem návratu pohraničních kontrol na vnitřních hranicích EU není například Polsko, které 1. 7. 2011 po Maďarsku převzalo předsednický post v Radě a které po rozšíření schengenského prostoru na východ nese značnou míru odpovědnosti za ochranu východní vnější hranice EU.

Ke střetu může dojít i mezi Komisí a členskými státy o to, do jaké míry by v budoucnosti Komise měla mít vliv právě na rozhodnutí členských států

zavést v nutném případě zpět hraniční kontroly. Kupříkladu zástupci Německa zcela odmítají, aby mohla Komise do takových rozhodnutí zasahovat, opačného názoru je komisařka Cecilia Malmström, která má na starosti jak portfolio vnitřních věcí, tak i přípravu příslušného návrhu. Zachování „komunitárního přístupu“ podle svých slov podporuje i předseda Komise José Manuel Durão Barroso. Podle něj by se reforma Schengenu – který v 80. letech 20. století původně vznikl jako mezivládní aktivita 5 zemí (Francie, Německo a státy Beneluxu), přičemž k začlenění příslušných dohod (Schengenská dohoda a Schengenská prováděcí úmluva) došlo až v 90. letech 20. století, stejně jako se postupně rozšiřoval počet zemí, které se stávaly součástí schengenského prostoru – měla odehrávat na úrovni EU se zapojením Komise (např. prostřednictvím evaluačních zpráv vyhodnocujících situaci).

Další vývoj

Evropská rada vyzvala Komisi nejen k přípravě návrhu změn týkajících se schengenského systému do září 2011, ale také k tomu, aby do konce roku 2011 ve spolupráci s agenturou Frontex připravila další podněty týkající se spolupráce členských států a jejich příslušných kapacit (především pohraničních stráží).

Otázkou také je, jak se bude dále vyvíjet politika EU stran „posilování solidarity“ v oblasti boje s neřízenou imigrací, resp. a s jakými návrhy přijde Komise.

Komise byla také Evropskou radou vyzvána, aby předložila hodnocení globálního přístupu k migraci, které by mělo do budoucna určit politický rámec pro další vztahy s příslušnými třetími zeměmi, přičemž zdůrazněno bylo, že prioritou je sousedství EU jako celek.

Patrná je snaha o „korektnost“ a neoddělování problémů východní a jižní části sousedství EU, byť jejich rozdílnost je evidentní.

REGIONÁLNÍ POLITIKA

EP chce efektivní a pružnou kohezní politiku

[Zpráva](#) o páté zprávě Komise o soudržnosti a o strategii politiky soudržnosti po roce 2013
Návrh [usnesení](#) Evropského parlamentu o evropské městské agendě a její budoucnosti v politice soudržnosti

[Zpráva](#) ke zprávě za rok 2010 o provádění programů politiky soudržnosti na období 2007–2013

[Zpráva](#) o současné situaci a budoucí součinnosti mezi EFRR a ostatními strukturálními fondy v zájmu větší účinnosti

Zpráva k cíli 3: výzva k územní spolupráci: budoucí program přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce

Plénum EP 23. 6. 2011 přijalo 4 nelegislativní usnesení týkající se budoucnosti politiky soudržnosti. Ta by měla i nadále fungovat na bázi stávající architektury strukturálních fondů.

Kontext

Komise každé 3 roky zveřejňuje [zprávu](#) o pokroku učiněném v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Komise prezentovala v listopadu 2010 již 5. zprávu. Věnovala se jednak evaluaci stávajícího stavu z hlediska přetrvávajících rozdílů na regionální úrovni, jednak tomu, jak kohezní politika přispívá k cílům stanoveným ve strategii „Evropa 2020“.

Ještě důležitější však bylo plánované zaměření zprávy na budoucnost kohezní politiky po roce 2013, kdy se počítá s omezeným počtem priorit a zaměřením i na nové problémy, kterým regiony v rámci EU čelí.

Rada na svém zasedání v únoru 2011 ke společné pozici k hlavním bodům zprávy nedospěla (více v příspěvku „Rada nepřijala společnou pozici k politice soudržnosti“, [Monitoring únor 2011](#)). EP vypracoval návrh své zprávy k dané otázce v březnu 2011.

Obsah

Komisař pro regionální politiku hovořil před plenárním zasedáním s poslanci výboru REGI o přípravě balíku legislativních návrhů, které by měly obsahovat pravidla pro všechny fondy určené pro teritoriální spolupráci (Komise je patrně předložil v září 2011). Strategie by se měla zaměřit na investice a úzce souviset se strategiemi inovativní politiky. Komisař představil myšlenku zřídit nový fond infrastruktury, který by nevycházel z regionální politiky. Jeho fungování by úzce souviselo s TEN-T. Komise také hájí zavedení nové kategorie přechodných regionů. Tyto regiony, s HDP ve výši 75–90% průměru EU) by měly získat podporu, ať jsou bohatší (a tedy vyčleněny z podpory konvergence), nebo chudší. Podle Komise by do nové kategorie mohlo spadat 51 regionů. Komise nepodpořila myšlenku vytvořit jakési „subregiony“, které by braly v potaz rozdíly mezi určitými oblastmi velkých metropolí, jako je Londýn nebo Paříž.

Podporu zavedení přechodných regionů poslanci stvrdili již na plenárním zasedání 6. 6. 2011 v rámci hlasování o zprávě o budoucím rozpočtu EU.

Poslanci potvrdili záměr, aby regionální politika získala v dalším finančním období (2014–2020) alespoň tolik peněz jako dnes, a to proto, aby chudší regiony mohly „dotahovat“ ty bohatší.

Poslanci se vyslovili proti navrhovanému přenesení kohezní politiky na národní úroveň i proti jejímu rozdělení podle sektorů souvisejících s novými tématy (klima, energetika a doprava; více v příspěvku REGI přijal zprávu o budoucnosti regionální politiky EU, [Monitoring květen 2011](#)).

Poslanci potvrdili záměr posílit přeshraniční spolupráci a zvýšit alokaci prostředků ze současných 2,5% na 7% z rozpočtu politiky tak, aby se zlepšila dopravní infrastruktura. Zpráva Oldřicha Vlasáka pak navrhuje posílení spolupráce mezi regiony, městy a venkovskými oblastmi tak, aby se dosáhlo více rovnovážného vývoje v regionech. Města by podle Vlasáka měla přímo a snadněji získávat peníze ze strukturálních fondů a sama rozhodovat o tom, kam je investují.

EP se také zasazuje o zefektivnění a urychlení alokace prostředků, což by mělo posílit hlavně malé a střední podniky. Užší spolupráce by měla probíhat mezi ERDF a ostatními strukturálními fondy.

Další vývoj

Zpravodaj Markus Pieper (EPP) předložil zprávu k 5. zprávě Komise plénu EP až v červenci 2011. Na konci září 2011 by měla Komise předložit balík legislativních návrhů, které by obsahovaly obecná pravidla pro sociální, kohezní a regionální rozvojové fondy a pro teritoriální spolupráci. Na konci roku tato iniciativa vyústí v předložení společné rámcové strategie pro všechny fondy.

ROZŠIŘOVÁNÍ

Chorvatsko se stane členem EU v roce 2013

[Závěry](#) Evropské rady ze dne 24.–25. června 2011, Brusel

Evropská rada na summitu 24.–25. 6. 2011 rozhodla, že Chorvatsko 30. 6. 2011 uzavře vyjednávací proces s EU a 1. 7. 2013 se stane 28. členem EU.

Kontext

Po 6 letech jednání Chorvatsko 10. 6. 2011 uzavřelo s Komisí všechny vyjednávací kapitoly. Následovala mezivládní konference, která řešila definitivní uzavření posledních 4 kapitol, a zasedání Evropské rady. Chorvatsko muselo splnit celkem 138 hlavních požadavků. Oficiální uzavření vyjednávání proběhlo 30. 6. 2011. Členské země mají k rozšíření EU o Chorvatsko vesměs pozitivní postoj (více v příspěvku „EP je pro rozšíření EU o země západního Balkánu“, [Monitoring duben 2011](#)).

Obsah

Leaderi států EU se na summitu shodli, že EU podepíše s Chorvatskem přístupovou smlouvu do konce roku 2011, aby se stalo plnohodnotným členem 1. 7. 2013. Do 30 dní od podepsání proběhne v Chorvatsku referendum ke vstupu a během 18 měsíců ji ratifikuje všech 27 členů EU.

Ratifikační proces bude náročný hlavně po technické stránce, kterou bude řešit polské předsednictví. Na žádost Belgie a Velké Británie bylo v závěrech summitu uvedeno, aby vznikl předvstupní kontrolní mechanismus, který potvrdí, že je země skutečně připravena dostatečně. Nizozemsko navrhovalo, aby byl tento mechanismus doplněn sankcemi, pokud v mezidobí před vstupem země nesplní všechny podmínky. Tuto myšlenku nepodpořilo např. Španělsko nebo Itálie.

Podle tamější předsedkyně vlády je Chorvatsko připraveno pokračovat v započatých reformách i po vstupu.

Komisař pro rozšiřování Štefan Füle oznámil, že v první polovině roku svého členství Chorvatsko bude moci získat 700 mil. € Tato suma se zvýší po roce 2014, kdy začne platit nový rozpočtový výhled EU.

Postoj ČR

Přestože ČR vstup Chorvatska do EU dlouhodobě podporuje, při ratifikaci přístupové smlouvy se mohou vyskytnout problémy. Vláda premiéra Nečase hodlá smlouvu předložit ke schválení Parlamentu ČR spolu s vyjednanou výjimkou z Listiny základních práv EU pro ČR, jež se tak má stát součástí Lisabonské smlouvy.

Opoziční ČSSD výjimku odmítá. Vzhledem k tomu, že ke schválení přístupové smlouvy Chorvatska je zapotřebí ústavní třípětinová většina hlasů a ČSSD má v Senátu převahu, může se hlasování zkomplikovat.

Další vývoj

Polské předsednictví bude pracovat na přípravě přístupové smlouvy, která by měla být podepsána do konce roku 2011.

SPOTŘEBITELÉ**Zástupci Rady a EP se dohodli na směrnici o právech spotřebitelů**

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady o právech spotřebitelů ([KOM\(2008\)614](#))

Zástupci Rady a EP se na 6. neformální vzájemné schůzce moderované Komisí v noci na 7. 6.

2011 [dohodli](#) na definitivní podobě směrnice o právech spotřebitelů.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v říjnu 2008. Na jeho základě by mělo dojít k vytvoření normy, která nahradí stávající [směrnice č. 85/577](#), [č. 93/13](#), [č. 97/7](#) a [č. 1999/44](#) (a jejich revize, jichž je na 20) a podpoří přeshraniční/internetové spotřebitelské transakce tím, že stanoví určitá minimální pravidla a členské státy si je budou moci podle svých potřeb upravit (zpřísnit). Rada s konsolidací stávajícího předpisového rámce po diskusi předběžně souhlasila v prosinci 2009 (více v příspěvku „Rada souhlasí s posílením práv spotřebitelů“, [Monitoring prosinec 2009](#)), výbor IMCO o návrhu obsáhle debatoval v červnu 2010 (více v příspěvku „IMCO debatoval o právech spotřebitelů“ [Monitoring červen 2010](#)). Coreper však v prosinci 2010 signalizoval, že navržený text by měl doznat větších změn, než se původně předpokládalo (více v příspěvku „Rada radikálně zasáhla do návrhu o právech spotřebitelů“, [Monitoring prosinec 2010](#)). Rada jeho postoj potvrdila v lednu 2011: z návrhu vyřadila kapitoly 4 a 5 týkající se záruk a neférových smluvních podmínek (více v příspěvku „Rada potvrdila radikální zásah do návrhu o právech spotřebitelů“, [Monitoring leden 2011](#)). Výbor IMCO specifikoval svou pozici k návrhu (proti vůli zelených a socialistů) v únoru 2011 (více v příspěvku „IMCO: Taková je naše pozice k návrhu o právech spotřebitelů“, [Monitoring únor 2011](#)).

Obsah

Kompromis Rady a EP má následující [základní parametry](#), jež ve své [tiskové zprávě](#) shrnula také Komise:

1. Spotřebitelé by měli mít možnost do 14 dnů odstoupit od smlouvy, (na své náklady) vrátit zboží (pokud nejsou náležitě informováni o svých právech nebo jsou uvedeni v omyl, do 1 roku) a do dalších 14 dnů požadovat vrácení uhrazených prostředků.
2. V případě, že spotřebitel neobdrží zboží do 30 dnů (např. v případě objednávky přes internet), měl by mít možnost odstoupit od smlouvy.
3. Za bezpečné doručení zboží by měl být odpovědný poskytovatel, a to až do chvíle převzetí zboží spotřebitelem (výjimkou z tohoto pravidla by mělo být „digitální zboží“, jež lze stáhnout online, ale např. i urgentní opravy typu prasklého vodovodního potrubí).

Na tyto případy by se neměl vztahovat ani požadavek na možnost vrácení zboží do 14 dnů (např. v případě „digitálního zboží“ by měla být zaručena možnost vrácení pouze do doby zahájení jeho stahování).

4. Nová směrnice by se neměla vztahovat na kontrakty uzavírané „na dálku“ (kdekoli s výjimkou provozovny poskytovatele), jež zároveň nepřesahují hodnotu 50 €. V případě kontraktů do 200 € by mělo postačovat, aby jinak relativně přísná informační povinnost vůči spotřebiteli byla naplněna pouze ústně, nikoliv písemně.
5. V internetových obchodech by mělo být zakázáno používání „předzaškrtnutých“ políček (spotřebitel by měl vždy sám rozhodnout, s čím bude a nebude souhlasit, včetně finální a úplné ceny).

Sporné body

Zástupci EP původně požadovali, aby poskytovatelé propláceli spotřebitelům veškeré náklady na vrácení zboží, jehož hodnota převyšuje 40 €, nakonec ale tuto otázku nenastolili.

Výměnou za ústupek v dané věci ale požádali zástupce Rady, aby podpořili jejich návrh, podle něhož by měl být poskytovatel v případě prodeje na dálku povinen dopředu uvést, jaké budou náklady spojené s vrácením zakoupeného zboží. EP podobně jako Rada de facto akceptoval, že nová norma by se měla týkat primárně ochrany spotřebitelů v kontraktech uzavíraných na dálku a některých sektorů by se neměla dotknout vůbec (obchodování s nemovitostmi včetně novostaveb, obchodování s finančními, dopravními, sociálními a zdravotními službami a gamblingu).

V důsledku nevznikne původně zamýšlená 1 norma, protože směrnice č. 93/13 a č. 1999/44 zůstanou zachovány. To dlouhodobě kritizuje zejm. BEUC, reprezentující spotřebitelské organizace: internetové obchody typu iTunes např. nebudou nuceny nabízet své zboží v celé EU, ale jen na vybraných národních trzích, a nebude to považováno za (svého druhu) diskriminaci.

Výslednou normu kritizovali i zástupci UEAPME a Eurochambres – ti ovšem s argumentem, že je dlouhodobě neudržitelné, aby byli v obchodních vztazích systematicky zvýhodňováni prakticky pouze spotřebitelé (konkrétně zmínili čl. 16 odst. 3 a čl. 17 odst. 4 nové směrnice).

Další vývoj

Coreper kompromis [formalizoval](#) 15. 6. 2011, [výbor IMCO](#) 16. 6. 2011 (poměrem 28:0:3) a plénum EP [23. 6. 2011](#) (poměrem 615:16:21).

Výsledná směrnice by měla být provedena do 24 měsíců – po formálním odsouhlasení Radou v září 2011 a uveřejnění v Úředním věstníku EU (k čemuž by mělo dojít patrně v říjnu 2011).

EP a Rada dosáhli kompromisu stran návrhu o nutričním značení potravin

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o poskytování informací o potravinách spotřebitelům ([KOM\(2008\)40](#))

EP a Rada dosáhli 14. 6. 2011, zhruba po měsíci intenzivních jednání, neformálního kompromisu stran návrhu o nutričním značení potravin.

Kontext

Návrh předložený Komisí v lednu 2008 má za cíl revizi 2 směrnic týkajících se (formy i obsahu) značení potravin: [č. 90/496](#) a [č. 2000/13](#) (a zrušení dalších 6 norem: [směrnice č. 87/250](#), [č. 94/54](#), [č. 1999/10](#), [č. 2002/67](#) a [č. 2004/77](#) a [nařízení č. 608/2004](#)).

Příslušný výbor (ENVI) se textem poprvé zabýval v březnu 2010 (více v příspěvku „ENVI: Informace o nutriční hodnotě potravin ve formě ‚semaforu‘ nebudou“, [Monitoring března 2010](#)), plénum EP [zprávu](#) Renaty Sommer přijalo v prvním čtení v červnu 2010 (více v příspěvku „EP: Nutriční hodnota v podobě ‚semaforu‘ na obalech potravin nebude“, [Monitoring června 2010](#)). Členské státy signalizovaly společnou pozici, odlišnou od EP, v prosinci 2010 (více v příspěvku „Členské státy dospěly ke své pozici k otázce nutričního značení“, [Monitoring prosince 2010](#)) a přijaly ji v únoru 2011 (více v příspěvku „Rada završila první čtení návrhu týkajícího se nutričního značení potravin“, [Monitoring února 2011](#)). Negociace před druhým čtením mezi Radou a EP byly zahájeny v květnu 2011 (více v příspěvku „ENVI připravil pozici EP pro druhé čtení návrhu týkajícího se nutričního značení potravin“, [Monitoring dubna 2011](#)).

Obsah a sporné body

Dojednaný kompromis má [následující parametry](#) (více také [zde](#)):

1. Na balených potravinách budou muset být vždy zřetelně (např. v tabulce) vyjádřeny (v množství na 100 g, na 100 ml, na porci, popř. v procentech „referenčního příjmu“/doporučené denní dávky) tzv. nutriční informace – energetická hodnota a obsah tuků, nasycených tuků, uhlohydrátů, bílkovin, soli a cukru (uvedení obsahu jiných ingrediencí, stejně jako uvedení daných informací jinou, z hlediska spotřebitele přehlednější formou, bude fakultativní)
2. Země původu bude muset být nově uvedena na obalu čerstvého vepřového, jehněčího, kozího a drůbežího masa a všude tam, kde existuje možnost, že spotřebitel nebude mít dostatek informací (dnes se daný požadavek

vztahuje jen na čerstvé hovězí, čerstvé ovoce a zeleninu, med a olivový olej; Komise by do 2 let od vstupu nové normy v platnost měla předložit zprávu o jeho potenciálním rozšíření na maso coby surovinu pro přípravu dalších potravin a do 3 let na veškeré maso, mléko, nezpracované potraviny a výrobky, které jsou z mín. 50% složeny z jedné suroviny; ústupek EP)

3. K otázce značení obsahu (podle EP zdraví škodlivých) trans tuků v potravinách vypracuje Komise do 3 let zprávu, popř. rovnou předloží legislativní návrh, jak na používání trans tuků spotřebitele upozornit (pokud jejich používání nenavrhne rovnou zakázat; ústupek EP)
4. Otázka, zda by mělo být na obalech potravin uvedeno, že použité maso bylo získáno porážkou bez omráčení (z náboženských či jiných důvodů), by měla být řešena v budoucnu, ovšem na požadavek EP vždy striktně v kontextu zachování základní premisy „pohody zvířat“ (animal welfare; ústupek EP)
5. Nové nařízení by se krom většiny nebalených potravin (s výjimkou těch, které obsahují alergeny) nemělo vztahovat na alkoholické nápoje s obsahem alkoholu nad 1,2% (včetně míchaných nízkoodkoholických nápojů, tzv. alcopops), na potraviny prodávané na soukromých akcích, na potraviny ručně vyrobené a na potraviny v obalech, jež nejsou větší než 25 cm² (do 3 let od vstupu nařízení v platnost by měla Komise uveřejnit zprávu o potenciálním zahrnutí všech alkoholických nápojů do rámce směrnice; více viz Příloha V poslední verze návrhu; ústupek Rady)
6. Na obalech potravin by mělo být zvýrazněným písmem uvedeno, zda obsahují nějaké alergeny, postačí nicméně, že daná informace bude figurovat coby součást seznamu všech ostatních ingrediencí (ústupek Rady)
7. Informace na potravinách musí být „čitelné“, tj. musí být napsány kontrastním písmem o velikosti alespoň 1,2 milimetru (v případě obalů do 80 cm² 0,9 milimetru, v případě obalů do 25 cm² není třeba uvádět nutriční informace, v případě obalů do 10 cm² postačí jen název výrobku, potenciální alergeny, hmotnost/objem a datum trvanlivosti/spotřeby; ústupek Rady)

Nad rámec uvedených bodů si EP „vymohl“, aby všechny balené potraviny byly na trh uváděny tak, aby jejich obal v žádném případě nemátl spotřebitele. Mělo by se více využívat obrazových informací, obal by neměl vzbuzovat dojem, že jde o jinou potravinu, popř. o potravinu, od níž se očekává, že

obsahuje nějakou konkrétní surovinu (a přitom je tomu naopak), v případě obsahu rostlinného oleje by mělo být na obalu potraviny uvedeno, o jaký olej přesně jde (olivový, palmový, slunečnicový ap.). Totéž se týká potravin obsahujících směs různých mas nebo ryb.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o dojednaném kompromisu hlasovat (absolutní většinou) v červenci 2011, Rada (kvalifikovanou většinou) patrně v září 2011 (Coreper kompromis [stvrdil](#) hlasováním již 22. 6. 2011).

Bude-li norma přijata, měla by být – po uveřejnění v Úředním věstníku EU – implementována do 3 let, v případě pravidel týkajících uvádění požadovaných nutričních informací na obalech potravin do 5 let. V opačném případě bude zahájeno dohodovací řízení mezi Radou a EP.

VNITŘNÍ TRH

Komise: Unijní systém pro zadávání veřejných zakázek vede k úsporám v řádu 20 mld. € ročně

Zelená kniha o modernizaci politiky EU v oblasti zadávání veřejných zakázek. Směrem k efektivnějšímu evropskému trhu veřejných zakázek (KOM(2011)15)

Komise 24. 6. 2011 [uveřejnila hodnocení dopadu](#) stávající unijní legislativy týkající se zadávání veřejných zakázek. Její uplatňování dosud údajně vedlo k úsporám v řádu 20 mld. € ročně.

Současně bylo předloženo [vyhodnocení veřejné konzultace](#) k příslušné [zelené knize](#), jež byla zveřejněna v lednu 2011 (více v příspěvku „Komise chce modernizovat způsob zadávání veřejných zakázek“, [Monitoring leden 2011](#)).

Kontext

V současnosti jsou v dané oblasti v platnosti 2 směrnice ([č. 2004/17](#) a [č. 2004/18](#)). První z nich se týká zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb, druhá zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby.

Význam veřejných zakázek, činících až 17% HDP EU, byl naposledy znovu zmíněn v obecné strategii EU pro roky 2010–2020 [Evropa 2020](#) (více v příspěvku více v příspěvku „Komise oficiálně představila svůj plán „Evropa 2020“, [Monitoring březen 2010](#)). Na neuspokojivý stav nepřehledného a komplikovaného právního rámce týkajícího se veřejných

zakázek (mj. v důsledku rozdílné interpretace v jednotlivých členských státech; co je veřejná zakázka, co koncese, co PPP?) upozornila např. [zpráva](#) Heide Rühle přijatá plénum EP v květnu 2010, ale i řada dřívějších kauz, jimiž se zabýval ESD (např. [C-324/07](#), [C-206/08](#)).

Problematice veřejných zakázek se Společenství (resp. dnešní EU) věnuje setrvale od roku 1971 (viz [směrnice č. 71/305](#)), naposledy o ní byla zmínka mezi 12 prioritami iniciativy „Single Market Act“ (více v příspěvku „Single Market Act ‚tlačí‘ EP i Komise“, [Monitoring duben 2011](#)).

Obsah

Podle Komise vedl stávající systém EU pro zadávání veřejných zakázek k ročním úsporám v řádu 20 mld. € (3,8% z celkového ročního objemu veřejných zakázek v EU), přičemž náklady na jeho vznik a správu činily nejvýše 5 mld. €. Z veřejné konzultace, během níž Komise obdržela 623 příspěvků, vyplynulo, že legislativa by se přesto měla výrazně zjednodušit (např. podle předmětu zakázky a/nebo jejího potenciálního realizátora).

Např. malé a střední podniky podle Komise reprezentují 52% ekonomiky EU, ale získávají jen 31–38% objemu všech veřejných zakázek v EU.

V druhém plánu by mělo dojít také k zásadnímu zjednodušení („odbyrokratizování“) celého procesu, ale i k dalšímu otevření veřejných zakázek zájemcům z jiné než domovské členské země. Mezi členskými státy v tomto směru existují velké rozdíly: průměrná doba řízení o přidělení veřejné zakázky činí 108 dní a sumární průměrné náklady na něj činí 28 tis. €. Pokud jde o délku trvání řízení, je rozdíl mezi nejlepším a nejhorsším členským státem až trojnásobný.

Další vývoj

30. 6. 2011 se konala k problematice revize systému zadávání veřejných zakázek v EU [konference](#).

Konkrétní legislativní návrh by měl být Komisí předložen dříve, než se původně očekávalo – namísto začátku roku 2012 již na konci roku 2011.

Rada schválila evropský patent

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany ([KOM\(2011\)215](#))

Návrh nařízení Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany s ohledem na příslušná ujednání o překladu ([KOM\(2011\)216](#))

Rada 27. 6. 2011 jednomyslně [schválila](#) tzv. obecný přístup ke 2 legislativním návrhům, které by měly – v režimu tzv. posílené spolupráce – umožnit zavést patent platný pro celou EU a snížit náklady na patentování až o 80 %. Itálie a Španělsko se posílené spolupráce neúčastní.

Kontext

Komise v červenci 2010 uveřejnila [návrh](#) týkající se „ujednání o překladu pro patent EU“. Cílem bylo snížit cenu patentových přihlášek, jež je podle Komise až 17krát vyšší než v USA (činí až 32 tis. €, z čehož 23 tis. € padne na překlady; více v příspěvku „Komise navrhla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring červenec/srpen 2010](#), a [zde](#)). Rada ale kvůli odporu Itálie a Španělska nebyla schopna dospět k nezbytnému jednomyslnému souhlasu všech členských států (více v příspěvku „Rada se neshoduje, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring říjen 2010](#), a v příspěvku „Rada se opět neshodla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring listopad 2010](#)). Komise proto na žádost 12 členských států navrhla zahájení posílené spolupráce (více v příspěvku „Komise navrhla ve věci patentů tzv. posílenou spolupráci“, [Monitoring prosinec 2010](#)). EP i Rada souhlasily (více v příspěvku „EP schvaluje ve věci patentů tzv. posílenou spolupráci“, [Monitoring únor 2011](#), a v příspěvku „Rada schválila ve věci patentů zahájení posílené spolupráce“, [Monitoring březen 2011](#)). Proto Komise v dubnu 2011 uveřejnila 2 potřebné (meritorní) návrhy (více v příspěvku „Evropský patent znovu ožívá“, [Monitoring duben 2011](#)).

Posílená spolupráce je od přijetí Amsterodamské smlouvy možná, pokud se pro její implementaci rozhodne minimálně třetina (nyní 9) členských států EU. V současnosti je upravena čl. 329 Smlouvy o fungování EU.

Obsah

Rada přijetím návrhů fakticky schválila kompromis, jenž byl ve věci patentů členským státům předložen belgickým předsednictvím v druhé polovině roku 2010 (tj. před zahájením posílené spolupráce).

Náklady na „evropský patent s jednotným účinkem v 25 členských státech EU“ (tzv. patent EU) by se měly nejprve snížit na 2500 € a poté až na 680 €.

Držitelé evropského patentu by měli moci u Evropského patentového úřadu (EPO), který na mezivládní bázi sdružuje patentové organizace ze 27 členských zemí EU a z 11 dalších evropských zemí, žádat o jednotnou patentovou ochranu na území 25 členských států (tj. patent EU; s výjimkou Itálie a Španělska). Patent by

měl jejich vynálezům zajišťovat ve všech těchto zemích stejnou úroveň ochrany. Vztah EPO a EU by měl být v daném případě (po vznesení námítky Francie) analogický vztahu s agenturami, které si Unie pro různé činnosti běžně zřizuje (byť EPO zde bude fakticky „agenturou s mezinárodním přesahem“).

Žádosti o patent by mělo být možné podávat v jakémkoli jazyce, ale EPO by měl patenty udělovat jen v angličtině, francouzštině a němčině (úředních jazycích EPO).

Žadatelům se sídlem v EU, kteří předloží patentovou přihlášku v jiném jazyce než v jazyce EPO, by měly být náklady na překlad do angličtiny, francouzštiny a němčiny proplaceny.

Po přechodnou dobu nejvýše 12 let by měly být evropské patenty udělené ve francouzštině nebo němčině překládány do angličtiny. Patenty udělené v angličtině by se měly překládat do jednoho z úředních jazyků EU. Tyto překlady by měly být vyžadovány, dokud nebude k dispozici strojový překlad vysoké kvality, který zajistí přístupnost patentových informací (právě překlady vyhotovené během přechodného období by měly být využity pro vývoj strojového překladu).

Členské státy se shodly, že výnosy z poplatků vybíraných za udělení a obnovení patentů budou rovným dílem děleny mezi EPO a členské státy, které si prostředky nerozdělené fixně (co stát, to určitá suma) „rozdistribuuji“ podle klíče navrženého již v prosinci 2009 švédským předsednictvím (tj. podle „velikosti trhu“; podle HDP, HDP na hlavu, počtu patentových přihlášek udělených subjektům z dané země ap.; Komise původně navržené „dodatkové“ populační kritérium odmítly zejm. menší členské státy typu Malty, Kypru či Litvy).

Shoda zatím nepanuje stran toho, kdo by měl dané poplatky (resp. jejich výši) stanovovat a upravovat. Podle Rady by to měla být (na základě zmocnění) buď EPO, nebo sama příslušná nařízení, rozhodně ne např. Komise (prostřednictvím komitologie, resp. článku 290 Smlouvy o fungování EU).

Další vývoj

EP by měl o návrzích rozhodovat v prvním čtení v listopadu 2011. Rada jednání s ním nicméně na základě obecného přístupu zahájí již nyní.

Nadcházející polské předsednictví počítá s tím, že kompromisu mezi Radou a EP by mohlo být dosaženo do prosince 2011.

Text týkající se evropského patentu jako takového je předmětem procedury spolurozhodování, návrh věnovaný jazykovému režimu je předmětem procedury konzultace.

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

Pravidla pro čerpání z Evropského globalizačního fondu mají zůstat rozvolněna až do konce roku 2013

Komise 10. 6. 2011 [navrhla](#), aby relativně přísná pravidla pro čerpání prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EGF), zavedená [nařízením č. 1927/2006](#), zůstala rozvolněna i v letech 2012 a 2013.

Kontext

EGF vznikl v lednu 2007 s cílem finančně napomáhat podnikatelským subjektům, jež se dostaly do existenčních obtíží v důsledku globalizace. Ročně disponuje 500 mil. €, přičemž běžně se z nich vyčerpá jen zlomek. V červnu 2009 bylo v Úředním věstníku EU přesto uveřejněno [nařízení č. 546/2009](#), které podmínky pro čerpání z EGF rozvolňuje. Platnost této normy je omezena do 31. 12. 2011 (více v příspěvku „Pravidla pro čerpání z Evropského globalizačního fondu se rozvolní“, [duben / září 2009](#)). Komise ale s ohledem na fakt, že důvody, kvůli nimž byla revize původního nařízení č. 1927/2006 provedena, údajně ještě nepominuly, navrhla, aby byla platnost nařízení č. 546/2009 prodloužena až do 31. 12. 2013.

Obsah

Podniky by měly být i nadále oprávněny (skrze členské státy) žádat o prostředky z EGF i v případech, že propustí jen 500 zaměstnanců (namísto 1000 uvedených v nařízení č. 1927/2006), a to nejen v důsledku globalizace, ale i v důsledku jiných okolností (typicky v důsledku doznávající hospodářské krize).

Spoluúčast ze strany EU zůstane na 65% (nařízení č. 1927/2006 uvádí 50%), stejně jako možnost využívat prostředky z EGF namísto 12 měsíců (v nařízení č. 1927/2006) po dobu dvojnásobnou.

Další vývoj

Revizi nařízení č. 546/2009 by měla schválit Rada za spolurozhodování EP.

Prozatím ale není k dispozici písemná podoba návrhu, jež by měly obě instituce dostat na stůl.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Plénium EP hlasovalo o budoucnosti zemědělské politiky

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. června 2011 o společné zemědělské politice do roku 2020: Řešení problémů v oblasti potravin, přírodních zdrojů a územní problematiky

Na plenárním zasedání EP 23. 6. 2011 se uskutečnilo hlasování o usnesení na základě [zprávy](#) Alberta Desse. Usnesení, které mj. požadovalo zachování dosavadního objemu rozpočtových prostředků pro SZP bez podstatnějších škrtů až do roku 2020, dostatek prostředků pro rozvoj venkova, spravedlivější distribuci přímých plateb a „zezelenání“ SZP, bylo přijato.

Kontext

Zpráva Alberta Desse a usnesení vygenerované na jejím základě představují oficiální pozici EP vůči [sdělení](#) Komise ohledně budoucnosti SZP do roku 2020, které bylo zveřejněno v listopadu 2010. Výbor AGRI přijal návrh usnesení, které se týká budoucnosti SZP po roce 2013, na jednání v květnu 2011.

Návrh usnesení požadoval kupř. stanovení objektivních kritérií pro spravedlivou distribuci přímých plateb či zavedení další platby na podporu „zelenější“ SZP, která má být ze 100% financována prostředky z rozpočtu EU (pro zemědělce uplatňující metody „udržitelné produkce“, racionálně hospodaří s vodou, půdou, energiemi ap.). Pro členské státy též požadoval větší flexibilitu a prostor k nakládání s platbami. Specifickou část rozpočtu SZP požadoval vyčlenit pro účinnější zvládání krizových stavů na trhu (více v příspěvku „AGRI přijal zprávu Alberta Desse k budoucnosti SZP“, [Monitoring květen 2011](#)).

Obsah

Vzhledem k tomu, že se jednalo o usnesení nelegislativní povahy (konkrétní legislativní návrhy týkající se reformy SZP má Komise předložit až v říjnu 2011), bylo v plénu přijato aklamací. Poslanci v jeho rámci podpořili zachování současné úrovně výdajů rozpočtu EU na SZP, včetně výdajů na oblast rozvoje venkova, až do roku 2020, tedy i v rámci následující finanční perspektivy. Přímé platby mají být dle usnesení navázány na další „zelená“ opatření, jako je snižování emisí CO₂, a obecně energetické spotřeby v zemědělské výrobě, a také vyhrazeny pouze pro aktivně hospodařící zemědělce, kteří se skutečně věnují zemědělské výrobě.

Podpora na opatření zaměřená na udržitelný rozvoj v rámci zemědělské produkce by měla být 100% hrazena z rozpočtu EU, což samo o sobě neslibuje podstatnější úspory v celkových výdajích na SZP.

„Rovnější“ distribuce financí v SZP by se měla týkat nejen jednotlivých členských států jako celků, ale také druhů zemědělské činnosti. Cestou, jak toho docílit v případě států, by mělo být to, že každý členský stát má mít zaručeno, že obdrží minimální procentní podíl průměrné úrovně přímých plateb v EU.

Z hlediska ČR je důležité, že plénium schválilo kontroverzní zastropování přímých plateb, i když tato omezení výše přímých plateb na podnik nemají brát v potaz jen jeho velikost, ale i některé další charakteristiky, především „ekologičnost“ výroby.

Vzhledem ke struktuře zemědělské produkce v ČR, která je z velké části koncentrovaná, znamená podle kalkulací, které zveřejnila i Evropská komise, že právě ČR v absolutních číslech na přímých platbách kvůli zastropování v budoucnu prodělá nejvíce ze všech členských států. Znovu se tak potvrzuje, že EU jakožto celek má tendenci podporovat spíše roztržštěnou zemědělskou výrobu a politiku „malých farem“ než koncentraci výroby, která je v Unii realitou pouze v některých členských státech (vedle ČR ještě např. v Německu). Tato změna bude tedy opět mít v rámci EU asymetrické dopady, nutno však podotknout, že vyšší zisky velkých producentů na přímých platbách mají i své kritiky, zejména v řadách drobných zemědělců, a to i v ČR. V absolutních číslech však tato změna bude pro ČR znamenat ztrátu.

Před nestabilitou cen na světových zemědělských trzích a vlivem spekulací by zisky zemědělců z prodeje komodit měl chránit informační systém na mezinárodní úrovni v podobě celosvětového systému hlášení zemědělských zásob.

Zvláštní pozornost přitom byla v usnesení věnována sektoru mléka a mléčných výrobků, kde krize kvůli nedostatečnému odbytů a nízkým výkupním cenám mléka vypukla již v roce 2009. Zatímco podle Health Check má ke zrušení výrobních kvót v tomto sektoru dojít již v roce 2014, EP v usnesení apeloval na Komisi, aby bylo možné adekvátní „politické nástroje“ k regulaci sektoru použít i po roce 2015.

Postoj ČR

České ministerstvo zemědělství podle očekávání pod vlivem výsledku hlasování pléna EP [nepřivítalo](#) zejm. prosazení požadavku na zastropování přímých plateb a zdůraznilo skutečnost, že příslušný pozměňovací návrh českých europoslanců obdržel podporu více než stovky poslanců z různých členských zemí, byť to v konečném výsledku nestačilo.

Opět se projevila skutečnost, jak snadné je přehlasování pozměňovacího návrhu v EP při počtu více než 730 poslanců.

Na druhé straně ČR iniciovala deklaraci proti myšlence zastropování přímých plateb, kterou podepsali zástupci 6 členských zemí včetně Itálie, Německa, Slovenska, Velké Británie či Rumunska, tedy vesměs zemí, které by byly v absolutních číslech na přímých platbách při zavedení tohoto principu poškozeny, byť ne tolik jako ČR.

ČR dle ministerstva zemědělství hodlá nadále pokračovat ve vyjednávání především v rámci Rady a působením na Komisi s cílem ovlivnit ještě podobu podzimních konkrétních návrhů reformy SZP. Lze tak doufat, že snaha o zabránění aplikace principu zastropování přímých plateb dle velikosti podniku zcela nezastíní české vyjednávání o dalších sporných návrzích v oblasti.

Další vývoj

29. 6. 2011 Komise zveřejnila dlouho očekávaný [soubor návrhů](#), který se týká finanční perspektivy pro následující sedmileté období 2014–2020. Součástí sdělení o rozpočtu pro Evropu 2020 je i politický dokument věnovaný jednotlivým prioritním oblastem, politickým cílům a nástrojům pro jejich dosažení. V oblasti zemědělství a rozvoje venkova Komise navrhuje postupné snižování výdajů. Podíl rozpočtové kapitoly nazvané „Udržitelný růst: Přírodní zdroje“ na celkových navrhovaných výdajích rozpočtu pro období 2014–2020 má poklesnout ze současných cca 40% na přibližně 36%. Celkově je pro tuto oblast určeno cca 387 mld. € (viz výše). Druhá část sdělení věnovaného rozpočtu pro Evropu 2020 je věnována i nastínění konkrétních nástrojů, s jejichž pomocí by mělo dojít ke změnám v odvětví.

Komise zde vyšla vstříc postoji EP v tom, že v oblasti tzv. prvního pilíře SZP zachovala přímé platby a podpory tržní regulace financované plně z rozpočtu EU, nebyly tedy vyslyšeny ojedinělé návrhy na to, aby byla v tomto směru více posílena spoluodpovědnost členských států. Větší manévrovací prostor (i povinnost spolufinancování) mají členské státy ve druhém pilíři, který byl opět zachován.

Postupně má docházet ke zmenšování rozdílů mezi skutečnou alokací plateb a průměrnou alokací těchto plateb; cílem je, aby všechny členské státy postupně dosahovaly alespoň na 90% průměru plateb v EU. Přidělování přímých plateb by mělo být založeno na sérii objektivních kritérií teritoriální i ekonomické povahy.

Fundamentálním pilířem reformy, který již v současnosti kritizují některé komentáře, včetně postoje zemědělské lobby COPA-COGECA, která varuje před dodatečnou administrativní

a jinou zátěží zemědělců, jež je s tímto řešením spojena, je povinné posílení vazby přímých plateb na další environmentální požadavky.

Tyto environmentální požadavky mají jít za rámec již nyní kritizovaných norem cross-compliance a postupně by jejich plněním mělo být podmíněno až 30% poskytovaných přímých plateb.

Komise mezi návrhy na instrumentální změny v SZP převzala požadavek objevující se i v usnesení EP, aby přímé platby sloužily pouze k podpoře aktivních zemědělců, zachováno zůstalo i zastropování přímých plateb pro velké podniky, které chce Komise použít jako jeden z nástrojů pro úspory. Při zastropování mají být vzaty v úvahu ukazatele jako počet přímých pracovních míst, které příslušný podnik generuje ap. Zjednodušení a ulehčení administrativního břemene spojeného s přidělováním přímých plateb naopak má čekat menší zemědělské podnikatele.

Oblast rozvoje venkova prostřednictvím fondu EAFRD se má stát součástí integrované strategie pro územní rozvoj, která má být budována na základě „partnerských smluv“ mezi Komisí a členskými státy, jež mají zajistit propojení s cíli strategie Evropa 2020 a národních reformních programů jednotlivých členských států v rámci naplňování této strategie.

Sdělení týkající se rozpočtu pro Evropu 2020 již tedy rámcově naznačuje, jaké konkrétní návrhy lze očekávat ohledně reformy SZP od Komise, která by je měla zveřejnit počátkem října 2011. Komise inkorporovala některé požadavky dalších institucí (EP), stejně jako zachovala některé prvky vyvolávající kontroverze v dosavadních jednáních Rady (zastropování přímých plateb, povinné další „zezelenání“ SZP). Následující měsíce proto mohou poskytnout ještě určitý prostor pro zákulisní vyjednávání, i když je otázkou, do jaké míry mohou ovlivnit konečnou podobu konkrétních návrhů Komise.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Komise předložila novou směrnici o energetické účinnosti. Má být přísnější

Proposal for a Directive on energy efficiency and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC (COM(2011)370)

Komise 22. 6. 2011 [uveřejnila](#) návrh nové směrnice o energetické účinnosti. Výsledkem by měla být relativně přísná, preskriptivní norma mající za cíl dosáhnout do roku 2020 20% zvýšení energetické účinnosti v EU jako celku. (Spotřeba

energie by se měla oproti „referenčnímu“ roku 1990 snížit o 368 Mtoe.)

Kontext

Podle Komise je dosavadní 9% výsledek EU v otázce zvyšování energetické účinnosti tristní, a proto předložila legislativní návrh (předpokládajíc, že samotné přijetí směrnice má potenciál změnit reálný stav v jednotlivých členských státech). Výsledná norma by měla být snáze vymahatelná než její „předchůdkyně“, [směrnice č. 2004/8](#) a [č. 2006/32](#), a současně by měla být v souladu jak s obecnou strategií EU [Evropa 2020](#), tak i s novým [akčním plánem pro energetickou účinnost](#) (více v příspěvku „Komise zveřejnila akční plán pro energetickou účinnost“, [Monitoring březen 2011](#)).

Obsah

Směrnice má podle Komise „přimět členské státy k tomu, aby se ve větší míře snažily účinněji využívat energii ve všech fázích energetického řetězce – od přeměny energie až po její distribuci konečným spotřebitelům“. Za tím účelem počítá s řadou závazných opatření (ne však závazných cílů).

Sporné body

Výsledná podoba návrhu směrnice odráží dlouho-

trvající spory mezi těmi, kteří tvrdí, že obdobné normy uměle podvazují ekonomický výkon EU (resp. jejích členských zemí; zastáncem této pozice je např. Německo), a např. zelenými v EP, kteří jsou toho názoru, že legislativní akce na úrovni EU by měla být ještě masivnější. V průběhu legislativního procesu lze tedy očekávat, že obě strany sporu budou intenzivně argumentovat ve prospěch svého řešení.

Pozice ČR

Za ČR se k návrhu zatím vyjádřil jen Svaz průmyslu a dopravy, který je k němu spíše skeptický. Obává se snížení konkurenceschopnosti podniků, zvýšení transakčních nákladů a zbytečné byrokracie.

Další vývoj

Nová směrnice by měla být schválena spolurozhodováním Rady a EP. Uplatnit by se měla od roku 2014.

Pokud v roce 2014 Komise sezná, že členské státy nejsou s to dosáhnout do roku 2020 ani s novou směrnicí zvýšení energetické účinnosti o 20%, lze [očekávat](#), že namísto stávajícího celounijního cíle budou zavedeny obligatorní cíle národní (coby doplněk k výše uvedeným opatřením závazným primárně jen z hlediska procesu, ale nikoliv z hlediska věci samé).

Přehled nových požadavků na zvýšení energetické účinnosti v EU

Požadavek	Specifikace požadavku
Právní povinnost zavést ve všech členských státech EU „režim úspory energie“	Distributoři energie nebo maloobchodní prodejci energie by měli být povinni uspořít každý rok 1,5 % objemu prodané energie zavedením opatření ke zvýšení energetické účinnosti u koncových spotřebitelů energie, např. vyšší účinností systémů vytápění, instalací oken s dvojsklem nebo izolací střeš. Kromě toho by měly mít členské státy možnost navrhnout jiné mechanismy úspory energie, například programy financování nebo dobrovolné dohody, které povedou ke stejným výsledkům, ale nezakládají se na povinnosti ukládané energetickým společenstvem.
Veřejný sektor má jít příkladem	Veřejné orgány by měly prosazovat rozšíření energeticky účinných produktů a služeb na trhu na základě právní povinnosti pořizovat energeticky účinné budovy, produkty a služby. Dále by měly být povinny snižovat spotřebu energie ve vlastních prostorách tím, že každý rok provedou nutnou renovaci alespoň na 3 % celkové plochy (dosud je tento požadavek poloviční; veřejné budovy představují cca 12 % veškeré zastavěné plochy v EU).
Přesnější měření spotřeby energie	Snadný a bezplatný přístup k údajům o spotřebě energie v reálném a čase a v minulosti díky přesnějšímu individuálnímu měření, což by mělo umožnit spotřebu energie lépe regulovat.
(Ne)povinné energetické audity	Malé a střední podniky by měly být motivovány k tomu, aby podstupovaly energetické audity a šířily osvědčené postupy (velké podniky by měly být povinny audity provádět povinně).
Zvýšení účinnosti výroby energie	Měla by se zvýšit účinnost nových kapacit na výrobu energie a měly by být zavedeny vnitrostátní plány vytápění a chlazení coby základ pro „přiměřené plánování účinných infrastruktur vytápění a chlazení“.
Zvýšení účinnosti přenosu a distribuce energie	Vnitrostátní regulační orgány by měly při svém rozhodování zohledňovat kritéria energetické účinnosti, zejména při schvalování síťových sazeb.

Zdroj: Tisková zpráva „Výrazný podnět k úsporám energie a energetické účinnosti“ ([IP/11/770](#))

VE ZKRATCE...

Komise připravuje metodiku, jak určit emise skleníkových plynů z paliv používaných v dopravě

Komise připravuje prováděcí akt (podle čl. 291 Smlouvy o fungování EU) ke [směrnici č. 2009/30](#) týkající se kvalitativních aspektů benzínu, motorové nafty a plynových olejů. Cílem je připravit metodiku, na jejímž základě by měly být určeny „bazické“ emise skleníkových plynů z paliv používaných v dopravě. Důvodem je to, že do roku 2020 by mělo dojít k jejich 6% snížení. Podle producentů jsou návrhy Komise vůči různým druhům paliv diskriminační (obdobný argument se objevil i v souvislosti s předložením návrhu na revizi [směrnice č. 2003/96](#); více v příspěvku „Komise předložila návrh na revizi směrnice o zdanění energetických produktů“, [Monitoring duben 2011](#)). S tvrzením, že Komise může svým rozhodnutím omezit obchod se zeměmi mimo EU, vystoupila např. i Kanada (na její živičné písky by se měly vztahovat jiné referenční hodnoty než na jiná paliva). Komise by měla návrh rozhodnutí přijmout do léta 2011. Vstoupit v platnost by mělo fakticky automaticky začátkem roku 2012 (tedy pokud se proti němu nepostaví EP nebo Rada a za předpokladu, že daná otázka nevzbudí konflikt i v samé Komisi, mezi jejími jednotlivými generálními ředitelstvími).

Spotřebitelské organizace požadují nástroje kolektivního odškodnění

Spotřebitelské a environmentalistické organizace v čele BEUC vyzvaly 30. 5. 2011 v [dopise](#) Komisi, aby co nejdříve učinila rozhodné kroky ve věci kolektivního odškodnění spotřebitelů v EU. Komise odpověděla, že v současnosti vyhodnocuje tisíce příspěvků zaslaných v průběhu [veřejné konzultace](#) uzavřené na konci dubna 2011. K otázce se proto hodlá vyjádřit až později. BEUC nicméně argumentuje tím, že Komise již v letech 2005 a 2008 uveřejnila 2 zelené knihy a 1 bílou ([KOM\(2005\)672](#), [KOM\(2008\)165](#) a [KOM\(2008\)794](#)), ale spotřebitelé se dosud žádných hmatatelných výsledků nedočkali.

Den bez tabáku znovu otevřel debatu o jednotných krabičkách cigaret

Den bez tabáku 31. 5. 2011 znovu otevřel debatu o chystané revizi [směrnice č. 2001/37](#), jejímž výsledkem by měl být mj. i standardizovaný vzor cigareto- vých krabiček, který by měl spotřebitele odrazovat od nákupu cigaret a upozorňovat na negativní důsledky kouření. Příslušný legislativní návrh by měl být předložen s největší pravděpodobností v roce 2012, patrně na bázi [konzultačního dokumentu](#) ze září 2010. Revizi podporuje např. Evropská síť pro prevenci proti kouření a tabáku, proti je z pochopitelných důvodů tabákový průmysl. Tvrdí, že standardizované krabičky povedou k nižším cenám cigaret, a tedy dostupnějšímu kuřivu, nehledě na potenciální daňové úniky, protože jednotné krabičky budou snáze padělatelné (tento názor podporuje např. i Mezinárodní centrum pro daně a investice).

Komise chystá nové ekoznačky k toaletám, pisoárům, topným systémům a budovám

Komise spolu se sevillským [Institutem pro perspektivní technologické studie](#) při Společném výzkumném centru (JRC-IPTS) chystá kriteria pro ekoznačky k toaletám a pisoárům, topným systémům a budovám. Za tím účelem vznikly 3 webové stránky ([susproc.jrc.ec.europa.eu/toilets](#), [susproc.jrc.ec.europa.eu/heating](#), [susproc.jrc.ec.europa.eu/buildings](#)) zacílené především na aktéry zainteresované na výsledku, tedy zejm. na výrobce uvedených produktů. Vzhledem k tomu, že zmíněné stránky jsou v současnosti poměrně nekonkrétní, velmi se doporučuje průběžně sledovat jejich aktualizace.

Komise chce zrychlit technickou standardizaci

Komise 1. 6. 2011 uveřejnila svou [„strategickou vizi“](#), jak do roku 2020 o polovinu zkrátit technickou standardizaci v EU skrze organizace CEN, CENELEC a ETSI. Krom toho předložila i konkrétní legislativní [návrh](#), jenž by měl uvedený cíl napomoci zrealizovat. Nové nařízení by mělo revizovat [směrnice č. 89/686](#), [č. 93/15](#), [č. 94/9](#), [č. 94/25](#), [č. 95/16](#), [č. 97/23](#), [č. 98/34](#), [č. 2004/22](#), [č. 2007/23](#), [č. 2009/23](#) a [č. 2009/105](#).

Komise upřesňuje, jak by mohlo vypadat evropské smluvní právo

Komisařka Viviane Reding 3. 6. 2011 na konferenci v Lovani [naznačila](#), jak by mohl vypadat chystaný systém smluvního práva EU. Měl by být dobrovolný (vznikl by 28. systém doplňující 27 systémů členských států; pro jeho uplatnění by musely být obě smluvní strany), měl by brát v potaz elektronické obchodování (komisařka podporuje koncept „modrého tlačítka“, jehož prostřednictvím by se spotřebitel při nakupování v konkrétním webovém obchodě přihlásil k evropskému systému) a měl by být atraktivní pro malé a střední podniky. Otázkou zůstává, zda by se měl uplatnit jen na přeshraniční smluvní vztahy (což podporuje např. EP, viz níže) nebo by jej mělo být možné použít i na smluvní vztahy vnitrostátní. Komisařku v jejích záměrech [podpořilo](#) 8. 6. 2011 plénum EP (s [výjimkou](#) konzervativců), když z vlastní iniciativy schválilo [zprávu](#) Diany Wallis. Proti jsou naopak dlouhodobě organizace typu UEAPME, Eurocommerce, BusinessEurope, ale např. i BEUC, jež své pochybnosti stran evropského smluvního práva vyjádřily mj. i v květnu 2011, kdy Komise uveřejnila [studii proveditelnosti](#) (více v příspěvku „Komise zveřejnila studii proveditelnosti o evropském smluvním právu“, Ve zkratce..., [Monitoring květen 2011](#)). Legislativní návrh by měla Komise uveřejnit nejspíše na podzim 2011.

Komise žádá „skutečně evropský jízdní řád“

Místopředseda Komise Siim Kallas [vyzval](#) 6. 6. 2011 (u příležitosti zahájení konference o inteligentních dopravních systémech v Lyonu) odvětví dopravy, aby vypracovalo „skutečně evropský jízdní řád“. V současnosti jich existuje více než 100, žádný z nich ale podle komisaře neumožňuje uživateli najít informace či zarezervovat jízdenku na cestu kdekoliv v Evropě při zohlednění různých zemí či dopravních prostředků. K iniciativě je možné se vyjádřit do 9. 9. 2011 prostřednictvím webové stránky [eujourneyplanner.eu](#).

Evropské spotřebitelské centrum uveřejnilo výroční zprávu

[Evropské spotřebitelské centrum uveřejnilo](#) 6. 6. 2011 svou [výroční zprávu](#) za rok 2010. Podle ní bylo v daném roce nápomocno 71 tis. spotřebitelům v celé EU, což je o 15 % více než v roce 2009. Stížnosti spotřebitelů se nejčastěji týkaly sektoru dopravy a/nebo služeb nakupovaných online.

Ministři zdravotnictví přijali čtvery „závěry“. Všechny nezávazné

Rada složená z ministrů zdravotnictví 6. 6. 2011 [přijala](#) hned 4 nezávazné dokumenty týkající se problematiky zdraví a péče o něj. [První z nich](#) se týká podpory očkování dětí, navzdory potenciálním vedlejším účinkům, jež mohou v důsledku vakcinace nastat; zvyšující se mobilita občanů jednotlivých členských států představuje riziko ještě větší, jak ukázal např. zvýšený počet případů onemocnění spalničkami v posledních letech. Na druhou stranu nebyla podpořena myšlenka maďarského předsednictví na zavedení „evropské imunizační karty“. [Druhý dokument](#) podporuje vznik „evropské charty“ na ochranu duševního zdraví a „pohody“ (well-being). Členské státy by měly spolu s Komisí vytvořit příslušné strategie a akční plány. [Třetí](#) a [čtvrtý](#) dokument vyslovují podporu „moderním, citlivým a udržitelným zdravotním systémům“ a „inovacím v sektoru zdravotnických prostředků“. I zde nicméně mají hrát prim členské státy; EU má jejich aktivitám zpravidla pouze poskytovat podporu.

Nově otevřené veřejné konzultace

Komise 7. 6. 2011 zahájila [veřejnou konzultaci](#) týkající se recipročního přístupu subjektů ze třetích zemí k veřejným zakázkám v EU. Zahájila tak jednu z iniciativ „Single Market Act“ avizovaných v dubnu 2011 (více v příspěvku „Single Market Act, tlačí EP i Komise“, [Monitoring duben 2011](#)). Výsledkem by mohla být i revize stávající legislativy (mj. [směrnice č. 2004/17](#) a [směrnice č. 2004/18](#)) předložená na přelomu let 2011 a 2012. Potenciální spolupráce se třetími zeměmi ve věci veřejných zakázek by měla být podle Komise založena na dohodách WTO nebo na bilaterálních vztazích definovaných dohodami o volném obchodu. Pro EU je klíčové získat přístup zejm. na čínský, indický a japonský trh. V EU činí roční objem veřejných zakázek údajně 1,8 bil. €, celosvětově jde o 4 bil. €. Další důležitá [veřejná konzultace, zahájená](#) 20. 6. 2011 a otevřená do 30. 9. 2011, se týká státní podpory filmovému průmyslu, zejm. toho, zda a jak využívat státní podporu na přilákání investic ze strany velkých filmových produkčních společností hlavně z USA či zda státem podporovat krom samotné produkce např. i distribuci. Dnes členské státy EU poskytují na podporu filmu ročně (různými formami) přibližně 2,3 mld. €, přičemž 80 % těchto prostředků je určeno na produkci. Podpora vychází ze [sdělení Komise](#) ze září 2001, jež je založeno na (aktuálním) čl. 107 odst. 3 písm. d) Smlouvy o fungování EU, resp. na prodloužení platnosti podmínek, uvedených ve sdělení, v letech 2004, 2007 a 2009. Na základě výsledků veřejné konzultace by [mělo být](#) ve druhé

polovině roku 2012 uveřejněno nové sdělení o filmu, na jehož základě by se měla podpora filmovému průmyslu poskytovat i po 31. 12. 2012.

Konečně třetí zásadní [veřejná konzultace](#) (otevřená od 22. 6. 2011 do 20. 9. 2011) se týká [zelené knihy](#) věnované potenciální revizi dosud poměrně problematické [směrnice č. 2005/36](#) o odborných kvalifikacích, jež by měla (teoreticky) zjednodušovat mobilitu pracovníků v EU (více [zde](#)). Komise v dokumentu navrhuje např. fakultativní zavedení tzv. profesního průkazu nebo změnu (zprůsnění) požadavků na minimální dosaženou kvalifikaci v určitých povoláních (např. zdravotnické profese a architekti; celkem jich směrnice reguluje přibližně 4 600). 7. 11. 2011 by se měla k dané otázce konat konference, konkrétní legislativní návrh by měla Komise předložit v prosinci 2011. Veřejná konzultace je v souladu s 12 prioritami iniciativy „Single Market Act“ (více v příspěvku „Single Market Act ‚tlačí‘ EP i Komise“, [Monitoring duben 2011](#)).

EP podporuje vznik unijní ratingové agentury

Plénum EP 8. 6. 2011 [schválilo](#) nelegislativní [zprávu](#) Wolfa Klinze podporující ideu vzniku unijní ratingové agentury coby „protiváhy“ americké tzv. velké trojce – Standard & Poor's, Fitch a Moody's. Komise už na dané téma realizovala [veřejnou konzultaci](#) (uzavřena byla v lednu 2011), v letech 2009 a 2010 také iniciovala vznik 2 nařízení ([č. 1060/2009](#) a [č. 513/2011](#)) regulujících činnost ratingových agentur v EU. V tomto ohledu lze Klinzovu zprávu vnímat jako pokračování již dříve započatého trendu. Je nicméně otázka, nakolik by byl potenciální „evropský“ rating relevantní, resp. v čem by měl být (s ohledem na tristní stav veřejných financí řady členských států EU) „lepší“.

Organizované zájmy chtějí jednat o směrnici o pracovní době

Organizace BusinessEurope reprezentující zaměstnavatele [vyzvala](#) 10. 6. 2011 odbory zastoupené organizací ETUC k jednáním o revizi směrnice o pracovní době, která by navázala na oficiální konzultace z března 2011 (více v příspěvku „Konzultace o směrnici o pracovní době u konce“, [Monitoring březen 2011](#)). ETUC po svém [jednání](#) 28. 6. 2011 tuto výzvu přijala. ETUC považuje bezpečnost a zdraví pracovníků za prioritu. Revize směrnice by měla obsahovat všechny problematické body, na kterých předchozí několikaletá jednání ztroskotala. Zaměstnavatelé se chtějí naopak soustředit jen na řešení otázky pracovní pohotovosti, náhradního odpočinku a na placenou dovolenou. Pokud tato

jednání selžou, představí Komise do konce roku 2011 vlastní podobu revize včetně tzv. hodnocení dopadu.

Směrnice o expozici elektromagnetickým polím dozná změn

Komise 14. 6. 2011 [předložila návrh](#) na revizi [směrnice č. 2004/40](#) „o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s elektromagnetickými poli“. Po čase by tak mělo znovu dojít otevření otázky ochrany zaměstnanců před „fyzikálními činiteli“, za něž unijní legislativa považuje krom elektromagnetických polí také hluk, vibrace a optické záření z umělých zdrojů. Nová norma by měla vzít v úvahu nejaktuálnější vědecká data, aby nedocházelo k jejím konfliktům např. s využíváním magnetické rezonance ve zdravotnictví. I z tohoto důvodu byla původní směrnice (oprávněně) kritizována a v roce 2008 byla odložena její implementace až do 30. 4. 2012. Nová směrnice by měla zavést řadu výjimek a celkově by se měly její požadavky spíše zmírnit. O přijetí revizované normy by měla Rada spolurozhodovat s EP.

S cestováním po železnici panuje v EU spokojenost

15. 6. 2011 byly [uveřejněny výsledky Eurobarometru 326](#) týkajícího se spokojenosti cestujících po železnici. Cestující na drahách oceňují mj. bezpečnost (66%) a komfort při nákupu jízdenek (79%), jako problematické naopak vidí informování o zpožděních a vlastních (spotřebitelských) právech. Výsledky za ČR uvedené tendence v podstatě respektují.

ČR versus Komise: další řízení za neplnění povinností

Komise 16. 6. 2011 zaslala ČR [2 odůvodněná stanoviska](#) týkající se neplnění povinností členského státu, jež vyplývají z práva EU. [První](#) se týká trestných činů proti životnímu prostředí a pravidel pro znečištění z lodí (ČR do 26. 12. 2010, resp. 16. 11. 2010 neprovedla příslušné „ochranné“ směrnice [č. 2008/99](#) a [č. 2009/123](#)), [druhé](#) směrnic [č. 2008/57](#) a [č. 2009/131](#) o interoperabilitě železnic (ČR je neprovedla, jak měla, do 19. 7. 2010). V žádném z případů ČR nepochybila sama, Komise řízení otevřela i vůči řadě (vždy alespoň třetině) dalších členských států. Jedno řízení vůči ČR Komise i [uzavřela](#): v zemi již byla provedena [směrnice č. 99/44](#) o prodeji spotřebního zboží a zárukách (dřívější česká právní úprava umožňovala, aby byla standardní 2letá záruční lhůta byla pro některé kategorie výrobků kratší).

Rada: Snížení emisí CO₂ v dopravě o 60 % do roku 2050 je nereálné

Rada 16. 6. 2011 [debatovala](#) o bílé knize „Doprava 2050“, již Komise uveřejnila v březnu 2011 (více v příspěvku „Komise představila ambiciózní bílou knihu „Doprava 2050“, [Monitoring březen 2011](#)). Členské státy se pozastavovaly zejm. nad cílem snížení emisí CO₂ v dopravě o 60 % do roku 2050 (oproti roku 1990). Většina z nich včetně ČR (za nesusouhlasu Švédska, Rakouska, Finska, Lucemburska či Belgie) jej označila buď za „ambiciózní“, nebo rovnou za „nereálný“. Komise by měla podrobněji zohlednit náklady předpokládaných opatření, resp. kvantifikovat dopady na ekonomiku a/nebo mobilitu v EU, a vzít v potaz (nezávazný) charakter obdobných iniciativ na mezinárodní úrovni.

Harmonizace sociálních věcí v EU naráží na svůj strop

Na zasedání Rady 17. 6. 2011 se ukázalo, že harmonizace sociálních věcí v EU začíná narážet na svůj strop: ministři se za maďarského předsednictví [neshodli](#) ani na prodloužení mateřské dovolené na 20 týdnů přijetím návrhu [KOM\(2008\)637](#) (naopak podporu podle předsednictví nezískala více než polovina relativně „schůdných“ pozměňovacích návrhů EP; více v příspěvku „Členské státy jsou proti delší plně placené mateřské dovolené“, [Monitoring prosinec 2010](#)), ani na zpřísnění stávající antidiskriminační legislativy přijetím návrhu [KOM\(2008\)426](#), který má ambici zakázat jakoukoliv diskriminaci i mimo pracovní poměr (více v příspěvku „Členské státy se opět ozvaly proti revizi antidiskriminační legislativy“, [Monitoring květen 2010](#)), ani na potenciální revizi nařízení o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (č. [883/2004](#) a č. [987/2009](#); více v příspěvku „Od května 2010 se mění pravidla týkající se koordinace systémů sociálního zabezpečení“, [Monitoring květen 2010](#)). V prvním případě je proti zejm. Velká Británie a ČR, v druhém Německo a třetím Dánsko, Švédsko, Irsko, Slovensko a (zнову) Německo.

Trh s potravinami pro zvláštní výživu dozná změn

Komise 20. 6. 2011 [uveřejnila návrh nařízení](#), jež by mělo zrušit stávající [směrnici č. 2009/39](#) o potravinách určených pro zvláštní výživu (včetně [směrnice č. 92/52](#) a [č. 96/8](#) a [nařízení č. 41/2009](#)). Obecně by se uvádění daných potravin na trh mělo řídit obecnými normami typu [nařízení č. 1924/2006](#) o „údajích týkajících se potravin z hlediska jejich nutriční hodnoty a vlivu na zdraví“ či [směrnice č. 2002/46](#) o „sblížování právních předpisů členských států týkajících se doplňků stravy“. Důvodem pro tuto (na

unijní poměry) poměrně neobvyklou změnu, kdy dochází ke zrušení speciální směrnice (byť náhradou za přímo účinné a přímo použitelné nařízení), je skutečnost, že původní norma (jejíž počátky sahají až do roku 1977) byla z hlediska své implementace „problematická“ (nebylo, zjednodušeně řečeno, jasné, co jsou „potraviny určené pro výživu specifických skupin populace“ a co „specifické potraviny určené pro výživu populace jako celku“) a výrobci potravin určených pro zvláštní výživu toho podle Komise využívali: svou produkci lokalizovali tam, kde byla směrnice provedena nejmírněji. Nové nařízení by mělo specifikovat požadavky na potraviny určené „ohroženým skupinám populace“ – dětem do 3 let, pacientům s rakovinou, zažívacími obtížemi ap. Zároveň by měl vzniknout jediný seznam látek, jež by takové potraviny mohly obsahovat (dnes existují 3 a vzájemně se překrývají). Podle Komise by nová norma měla znamenat méně zátěže pro výrobce a přehlednější právní prostředí pro spotřebitele. Zboží, které je již na trhu, by se nové nařízení dotknout nemělo. Naopak by se mělo začít uplatňovat až po 2 letech od svého schválení spolurozhodováním Rady a EP, s čímž se počítá do konce roku 2012 (výrobci by tak měli mít dostatek času např. na „přebalení“ svých produktů).

Rozšiřování o země západního Balkánu na pořadu dne

Maďarské předsednictví kladně zhodnotilo svoji [úlohu](#) v prosazování jednání se zeměmi západního Balkánu o jejich členství v EU. Podle předsednictví by např. Srbsko mohlo získat kandidátský status do konce roku 2011. Srbsko si vytyčilo 96bodový program, který má vést ke kandidátskému statusu a otevření přístupových jednání v roce 2012. Podle srbských představitelů se v zemi dějí „velké změny“, které se neodrazily jen v zatčení Ratka Mladiče, ale i v „proevropské“ náladě mezi občany.

TRAN zveřejnil svou představu, jak snížit počet dopravních nehod v EU do roku 2020 na polovinu

Výbor TRAN [přijal](#) 21. 6. 2011 poměrem 31:6: 3 z vlastní iniciativy (nezávaznou) [zprávu](#) Dieter-Lebrechta Kocha věnovanou snížení dopravních nehod v EU do roku 2020 na polovinu. Cílem je – v souladu se [sdělením](#) Komise z července 2010 – snížit počet zejm. vážných a smrtelných dopravních nehod. Za tím účelem by mělo dojít např. k zavedení povinnosti vybavovat automobily využívané k profesním aktivitám zařízeními zabraňujícími jízdě v opilosti (tzv. alcolocks) a/nebo „černými skříňkami“ či ke snížení nejvyšší povolené rychlosti v obytných zónách – nebo tam, kde je silnice s jed-

ním jízdním pruhem (v jednom směru) bez pruhu pro cyklisty – na 30km/h. Řidičům by „mělo být nabídnuto“ každých 10 let oční vyšetření (v případě řidičů nad 65 let každých 5 let), cyklisté a všichni, kteří cestují automobily (tj. všichni pasažéři), by měli povinně nosit reflexní vestu nebo oděv s reflexními prvky, během jízdy automobilem by mělo být zakázáno psát SMS a e-maily. Kvůli motocyklistům by měly podél silnic v EU co nejdříve vzniknout „dvojí bezpečnostní bariéry“, do roku 2014 by také měl být Komisi z jejího středu jmenován „koordinátor pro bezpečnost na silnicích v Evropě“. Signifikantní je, že jak je zpráva konkrétní v jednotlivých cílech, jichž by mělo být dosaženo, tak je současně vágní v tom, jak uvedené položky realizovat a financovat. Plénum EP by se textem mělo zabývat v září 2011.

Legislativa garantující přístup k základním finančním službám (zatím) nebude

Komisař Michel Barnier 22. 6. 2011 na konferenci o finančních službách v Bruselu oznámil, že Komise zatím nepočítá s předložením legislativního návrhu, který by měl vést k normě garantující přístup k základním finančním službám, tj. k běžnému bankovnímu účtu s debetní kartou. V červenci 2011 by měla unijní exekutiva vydat pouze doporučení. Legislativní návrh by mohl být předložen až v roce 2012, pokud členské státy doporučení nevezmou adekvátně v potaz. Důvodem pro takový postup, proti němuž se postavila většina zainteresovaných aktérů (s výjimkou samotných bank reprezentovaných EBF a některých členských států jako Německo, Itálie či Slovinsko), je podle komisaře fakt, že (neveřejné) hodnocení dopadu potenciální nové normy, vypracované Komisí, její vznik nedoporučilo. V EU údajně nemá běžný účet na 30 mil. obyvatel.

Evropská rada potvrdila zprávu o začleňování Romů

Evropská rada ve dnech 24.–25. 6. 2011 [potvrdila](#) zprávu předsednictví týkající se začleňování Romů. Do konce roku 2011 by se mělo pracovat zejm. na přípravě, aktualizaci a rozvoji strategií členských států pro integraci Romů nebo integrovaných souborů politických opatření v rámci širších politik sociálního začleňování (více v příspěvku „Komise vypracovala strategii pro integraci Romů“, [Monitoring duben 2011](#)).

AGRI hlasoval o novém stabilizačním mechanismu pro sektor produkce mléka

AGRI 27. 6. 2011 přijal [návrh zprávy](#) Jamese Nicholsona týkající se regulačního rámce, který by měl do budoucna pomoci stabilizovat situaci v sektoru produkce mléka, posílit pozici výrobců a předcházet opakování podobných krizových situací, jaká nastala v letech 2009–2010. Podle zprávy by výrobci měli chránit svoji pozici na trhu prostřednictvím uzavírání kontraktů se zpracovateli, které by se týkaly především výkupní ceny surového mléka, jež by měla být prostřednictvím kontraktů stanovována mezi výrobcem a odběratelem na dobu 1 roku. Každá dodávka výrobce zpracovateli by měla podléhat psané smlouvě, přičemž producentské organizace by měly fungovat jako prostředníci. Příslušné národní úřady nebo Komise by měly bdít nad tím, aby kontrakty nenarušovaly hospodářskou soutěž; pokud by k tomu došlo, měly by příslušné autority požadovat přehodnocení smlouvy a opětovné vyjednání jejích podmínek. Komise původně navrhovala, aby tento mechanismus, který by měl jako nová „záchranná síť“ stabilizovat situaci producentů v odvětví namísto dosavadních regulačních mechanismů typu kvót a výrobních subvencí, které mají postupně zaniknout, fungoval na dobrovolné bázi. AGRI naproti tomu prostřednictvím pozměňovacích návrhů ke zprávě navrhuje, aby byl tento mechanismus ve všech členských státech povinný. Dále je navrhováno, aby vznikla agentura, která se bude zabývat sběrem dat a včasným informováním o případných výkyvech a mimořádných situacích na trhu s mlékem.

Směrnice o vysílání pracovníků bude jen „dovysvětlena“

Komise na podzim 2011 nakonec nejspíš nepředloží revizi [směrnice č. 96/71](#) o vysílání pracovníků, jež podle některých názorů (zejm. z původní EU-15) vede k tzv. sociálnímu dumpingu, ale pouze 2 návrhy na její „vyjasnění“: návrh nařízení specifikující právo na usazení podniku a poskytování služeb na pozadí „základních sociálních práv“ (zejm. práva na stávku) a návrh směrnice o (efektivním administrativním) vymáhání pravidel směrnice č. 96/71. Na tematické konferenci pořádané ve dnech 27.–28. 6. 2011 to řekl odpovědný komisař László Andor. Bezprostředně poté jej za to (s odkazem na [usnesení](#) EP z října 2008) zkritizovali někteří (socialističtí a lidovečtí) poslanci EP.

Polsko se 1. července ujalo předsednictví v Radě

Po Maďarsku se 1. 7. 2011 ujala předsednictví v Radě další ze středoevropských zemí – Polsko. K hlavním prioritám [programu](#) polského předsednictví náleží podpora hospodářského růstu v EU (ekonomický vývoj ostatně nemůže za stávající situace zůstat stranou pozornosti žádného předsednictví, Polsko navíc v EU představuje „anomálii“, země jako jediná zaznamenala ekonomický růst i v časech recese) a pokračování rozšiřování EU. Pozornost vnější politiky EU se za polského předsednictví bude obracet především na Balkán (podpis dohody o přistoupení s Chorvatskem) a také do sousedních zemí (summit východního partnerství, snaha o pokrok ve vyjednávání asociační dohody o zóně volného obchodu s Ukrajinou). Ačkoli je Polsko v EU tradičním obhájcem států východní Evropy, vzhledem k okolnostem bude muset zvýšenou pozornost věnovat především jižní dimenzi, kde také deklaruje své ambice. Polsko hodlá podporovat i další rozšiřování schengenského prostoru, a to o Bulharsko a Rumunsko, vzhledem k okolnostem se hodlá intenzivně zabývat také novými návrhy v oblasti migrace. Jednou z hlavních priorit polského předsednictví je dle očekávání také energetika. Signifikantní je i to, že tuto prioritu Polsko

v rámci programu svého předsednictví řadí do kapitoly s názvem „Bezpečná Evropa“, což potvrzuje polský náhled na energetickou politiku, v němž je zdůrazňována především dimenze energetické bezpečnosti. Během polského předsednictví by měla být publikována „cestovní mapa“ Komise pro oblast energetiky do roku 2050, Polsko také plánuje vybudovat plynovodní propojení se Slovenskem, které by mělo zvýšit jeho energetickou bezpečnost a tranzitní pozici v souvislosti s budováním takových projektů, jako je ruský Nord Stream. Polsko je také největším podporovatelem možného započetí těžby břidlicového plynu ve střední Evropě. Slibuje si od tohoto zdroje průlom ve zvýšení nezávislosti na dovozu zahraničního (především ruského) plynu a v tomto smyslu mu přikládá daleko větší význam než OZE. Spolu s ČR, Francií či Finskem Polsko náleží také mezi podporovatele využívání jaderné energie v EU, v čemž se opět do určité míry odráží deklarovaná priorita zdrojové diverzifikace ve snaze o zajištění energetické bezpečnosti. Průběh ambiciózního polského předsednictví mohou ovlivnit parlamentní volby, které se mají uskutečnit v říjnu 2011, vláda premiéra Donalda Tuska si je ovšem na druhou stranu vědoma, že relativně dobře zvládnuté předsednictví může spíše než jako překážka působit i jako *bianco* kampaň právě pro tyto volby.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 6.–9. 6. 2011

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Angeliky Niebler týkající se zajištění nezávislých posouzení dopadu (A7-0159/2011)	573	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	22	-	78	-
Zpráva Diany Wallis týkající se pokroku směrem k evropskému smluvnímu právu pro spotřebitele a podniky (A7-0164/2011)	521	-	145	Fajmon, Češková, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	8	-
Zpráva Salvadora Garriga Polledy týkající se nového víceletého finančního rámce (VFR) pro konkurenceschopnou, udržitelnou a inkluzivní Evropu (A7-0193/2011)	468	-	134	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	54	-

Plénium EP ve dnech 22.–23. 6. 2011

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Miroslava Mikolášika týkající se provádění programů politiky soudržnosti na období 2007–2013 (A7-0111/2011)	601	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák	61	-	12	-
Zpráva Oldřicha Vlasáka týkající se evropské městské agendy a její budoucnosti v politice soudržnosti (A7-0218/2011)	603	Cabrnoch, Češková, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák	41	-	31	Fajmon
Zpráva Andrease Schwaba týkající se práv spotřebitelů (A7-0038/2011)	615	Cabrnoch, Češková, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák	16	-	21	-
Zpráva Romana Jordana Cizeljeho týkající se bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a s radioaktivním odpadem (A7-0214/2011)	489	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák	52	-	75	-

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA ČERVENEC 2011

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
4	5	6	7	8
	Rada Ministři zdravotnictví (neformální)	Rada COREPER II COREPER I Ministři zdravotnictví (neformální)	Rada EPSCO (neformální)	Rada COREPER I EPSCO (neformální)
EP Plénium AFCO	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium DROI	
11	12	13	14	15
Rada Eurozóna ENVIRONMENT (neformální)	Rada ECOFIN ENVIRONMENT (neformální)	Rada COREPER I	Rada COREPER II	Rada COREPER I
EP AFCO, AGRI, DROI, ECON, IMCO, ITRE, JURI, REGI, TRAN	EP AFCO, AFET, AGRI, BUDG, DEVE, DROI, ECON, EMPL, IMCO, INTA, ITRE, JURI, LIBE, PECH, PETI, REGI, SEDE, TRAN	EP AFET, BUDG, CONT, CULT, DEVE, EMPL, ENVI, FEMM, INTA, ITRE, LIBE, PECH, PETI	EP CONT, CULT, ENVI, FEMM	
18	19	20	21	22
Rada AGRICULTURE AND FISHERIES FAC GAC	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES FAC GAC	Rada COMPETITIVENESS (neformální) COREPER II COREPER I	Rada COMPETITIVENESS (neformální)	Rada COMPETITIVENESS (neformální)
25	26	27	28	29
		Rada COREPER II COREPER I	Rada JHA	Rada JHA

KALENDÁŘ NA SRPEN 2011

Pondělí	Úterý	Středa
29	30	31
EP CULT, DEVE, ITRE	EP AGRI, CULT, DEVE, INTA, IMCO, ITRE, TRAN	EP AFET, ECON, INTA, IMCO, ITRE, LIBE, PECH, TRAN

SEZNAM ZKRATEK

AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
ALDE	Group of the Alliance of Liberals and Democrats for Europe (Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu)
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Evropský výbor spotřebitelských svazů)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CEN	European Committee for Standardization (Evropský výbor pro standardizaci)
CENELEC	European Committee for Electrotechnical Standardization (Evropský výbor pro elektrotechnickou standardizaci)
CO ₂	oxid uhličitý
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
COPA-COGECA	Comité des organisations professionnelles agricoles – Comité général de la coopération agricole de l'Union européenne (Výbor profesních zemědělských organizací – Všeobecná konfederace zemědělských družstev v EU)
Coreper	Comité des Représentants Permanents (Výbor stálých zástupců)
ČR	Česká republika
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EBF	European Banking Forum (Evropské bankovní fórum)
EC	European Community (Evropské společenství)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
EFSF	European Financial Stability Facility (Evropský nástroj finanční stability)
EFSM	European Financial Stabilization Mechanism (Evropský mechanismus finanční stabilizace)
EGF	European Globalisation Adjustment Fund (Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci)
EK	Evropská komise
EMPL	Employment and Social Affairs Committee (Výbor EP pro zaměstnanost a sociální věci)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPO	European Patent Office (Evropský patentový úřad)
EPP	Group of the European People's Party (Christian Democrats) (Skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů))
EPSCO	Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council (Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele)
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond regionálního rozvoje)
ES	Evropské společenství
ETCS	European Train Control System (evropský vlakový zabezpečovací systém)
ETSI	European Telecommunications Standards Institute (Evropský institut pro telekomunikační standardy)

ETUC	European Trade Union Confederation (Evropská konfederace odborových organizací)
EU	Evropská unie
EURATOM	European Atomic Energy Community (Evropské společenství pro atomovou energii)
Eurocommerce	Association of Commerce of the European Union (Sdružení obchodu EU)
Eurodac	European Dactyloscopy (Evropská databáze otisků prstů)
Eurochambres	European Association of Chambers of Commerce and Industry (Asociace evropských obchodních komor a průmyslu)
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FRONTEX	Frontières extérieures (Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie)
FTT	financial transaction tax (daň z finančních transakcí)
FYROM	Former Yugoslav Republic of Macedonia (Bývalá jugoslávská republika Makedonie)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
Greens/EFA	Group of the Greens/European Free Alliance (Skupina Zelených/Evropské svobodné aliance)
HDP	hrubý domácí produkt
HND	hrubý národní důchod
HNP	hrubý národní produkt
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
IRU	International Road Transport Union (Mezinárodní unie silniční dopravy)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
JRC-IPTS	Institute for Prospective Technological Studies of Joint Research Centre (Institut pro perspektivní technologické studie při Společném výzkumném centru)
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
LIBE	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs (Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
MMF	Mezinárodní měnový fond
OSN	Organizace spojených národů
OZE	obnovitelné zdroje energie
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
PPP	Public-Private Partnership (partnerství soukromého a veřejného sektoru)
REGI	Regional Development Committee (Výbor EP pro regionální rozvoj)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SMEs	Small and Medium-sized Enterprises (malé a střední podniky)
SURE	Policy Challenges Committee (Výbor EP pro politické výzvy)
SZP	společná zemědělská politika
TEN-T	Trans-European Transport Network (transevropská dopravní síť)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UEAMPE	European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises (Evropská asociace živnostníků a malých a středních podniků)
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees (Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

SLOVNÍČEK

Amsterodamská smlouva

Revize primárního práva, která mění do té doby platná znění Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Byla podepsána 2. 10. 1997 a v platnost vstoupila 1. 5. 1999 (viz také „primární právo“).

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

britský rabat

Sleva z odvodů do rozpočtu EU pro Velkou Británii. Velká Británie ji získala na základě výsledku summitu ve Fontainebleau v roce 1984 v důsledku narůstajícího příspěvku do rozpočtu, který byl v té době neadekvátní výši britského hrubého domácího produktu. Výsledkem summitu ve Fontainebleau byla dohoda, která zajišťuje návrat 66 % britského příspěvku zpět ve formě strukturální pomoci.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

EU-15

Těž „starší členské státy“. Označení pro původní státy EU před jejím východním rozšířením v roce 2004.

evropská politika sousedství

Těž evropská sousedská politika. Program prohlubování vztahů mezi EU a třetími státy ležícími v jejím sousedství oficiálně představený v květnu 2004. Zahnuje státy, jež byly v rámci tzv. Barcelonského procesu součástí partnerství mezi EU a státy Středomoří, tj. státy severní Afriky (Alžírsko, Egypt, Maroko, Tunisko a nově také Libye) a Blízkého východu (Izrael, Jordánsko, Libanon, Palestina a Sýrie), a státy postsovětského prostoru (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

Frontex

Akronym francouzského „frontières extérieures“ (vnější hranice) používaný k označení Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU. Agentura byla zřízena na základě nařízení Rady z roku 2004, její sídlo je ve Varšavě. Hlavním úkolem je koordinace akcí členských států při provádění opatření EU za účelem kontroly vnějších hranic. Má napomáhat členským státům při odborné přípravě pohraniční stráže, provádí analýzu rizik, zabývá se výzkumem a má poskytovat technickou pomoc.

Health Check

Doslova „zdravotní kontrola“. Střednědobá revize fungování reformy společné zemědělské politiky, jejíž podoba (novelizace čtyř stěžejních legislativních norem) byla schválena v roce 2008.

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

kohezní politika

Politika snižování rozdílů mezi regiony, snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje EU.

KOM dokument

Návrh právní normy nebo jiné sdělení či zpráva Komise Radě a/nebo jiné instituci EU (viz také „Komise“ a „Rada“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

kvalifikovaná většina

Pojem známý především z hlasování v Radě. Pro přijetí konkrétního opatření je nezbytné získat nadpoloviční většinu členů (Rady nebo jiného orgánu) a přibližně 70 % vážených hlasů (přibližně proto, že např. při rozšiřování EU o nové členské státy dochází k jejich „převažování“). Nově se prosazujícím a prozatím „doplňkovým“ kritériem je populace, resp. to, zda kvalifikovaná většina popsaných parametrů reprezentuje také určité procento populace EU (Smlouva z Nice uvádí 62 %) (viz také „Rada“).

maastrichtská (konvergenční) kritéria

Požadavky na hospodářskou konvergenci států usilujících o přijetí společné měny. Byly formulovány v rámci (maastrichtské) Smlouvy o EU. Cílem je ošetření hospodářských ukazatelů ve 4 hlavních oblastech: cenová stabilita; stav veřejných financí včetně udržování přiměřené míry rozpočtového deficitu veřejného sektoru; vývoj úrokové míry; udržování měny v povoleném fluktuálním pásmu mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému bez devalvace vůči jiným měnám po dobu minimálně 2 let (viz také „Pakt stability a růstu“).

Maastrichtská smlouva

Smlouva o EU podepsaná 7. 2. 1992 v Maastrichtu. V platnost vstoupila 1. 11. 1993. Založila EU a vytvořila pilířovou strukturu složenou z prvního (komunitárního) pilíře, zahrnujícího Evropské společenství, a dvou mezivládních pilířů, Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) a spolupráce členských států v oblasti justice a vnitra (viz také „primární právo“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Nord Stream

Projekt plynovodu, který má přivádět zemní plyn z ruského území na území EU, konkrétně do Německa. Plynovod má vést po dně Baltského moře. Dohodu o jeho vybudování podepsaly 8. 9. 2005 společnosti Gazprom, BASF a E.ON. Výstavba měla začít v roce 2009, komplikace ale přinesly stížnosti motivované ekologickými i strategickými důvody (obavy dosavadních tranzitních zemí, Polska a Ukrajiny, že plynovod obcházející jejich území sníží jejich strategickou váhu v oblasti energetické bezpečnosti EU), které započítí stavby o rok oddálily.

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

posílená spolupráce

Nástroj EU zakotvený v čl. 326–334 Smlouvy o fungování EU. Od přijetí Amsterodamské smlouvy umožňuje, aby se některé členské státy EU (minimálně však třetina z nich, v současnosti 9) mohly v určité oblasti integrovat nad rámec integrace dosažené EU jako celkem. Posílená spolupráce musí být otevřená všem členským státům, nesmí narušovat vnitřní trh EU, hospodářskou, sociální a územní soudržnost ap. Rada o jejím zahájení zpravidla rozhoduje kvalifikovanou většinou, souhlasit musí i Evropský parlament (viz také „Amsterodamská smlouva“, „Evropský parlament“, „kvalifikovaná většina“, „Rada“, „Smlouva o fungování EU“).

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho krece: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednotnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

princip subsidiarity

Princip mající zajistit, že opatření jsou přijímána co nejbližší občanům (na nejnižším stupni správy, jenž umožňuje jejich realizaci nebo výkon). Do primárního práva byl včleněn Smlouvou o Evropské unii.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

Schengenské dohody

Souhrnné označení pro dva smluvní dokumenty: Schengenskou dohodu o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích z roku 1985 a Schengenskou prováděcí úmluvu z roku 1990.

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

Smlouva o fungování EU

Těž Smlouva o Evropském společenství revidovaná Lisabonskou smlouvou. Druhá ze dvou hlavních částí Lisabonské smlouvy.

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

unbundling

Termín, jež lze přeložit jako „rozdělení“. V souvislosti s liberalizací energetických trhů je často používán pojem „vlastnický unbundling“ či „právní unbundling“, jež označuje právní oddělení produkce od distribuce a obchodu s energetickými zdroji.

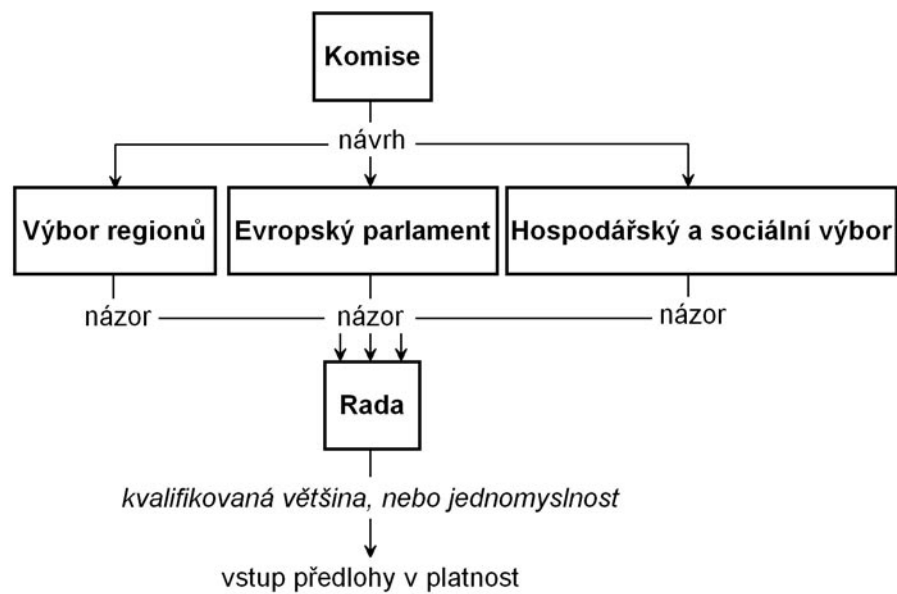
zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jež má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

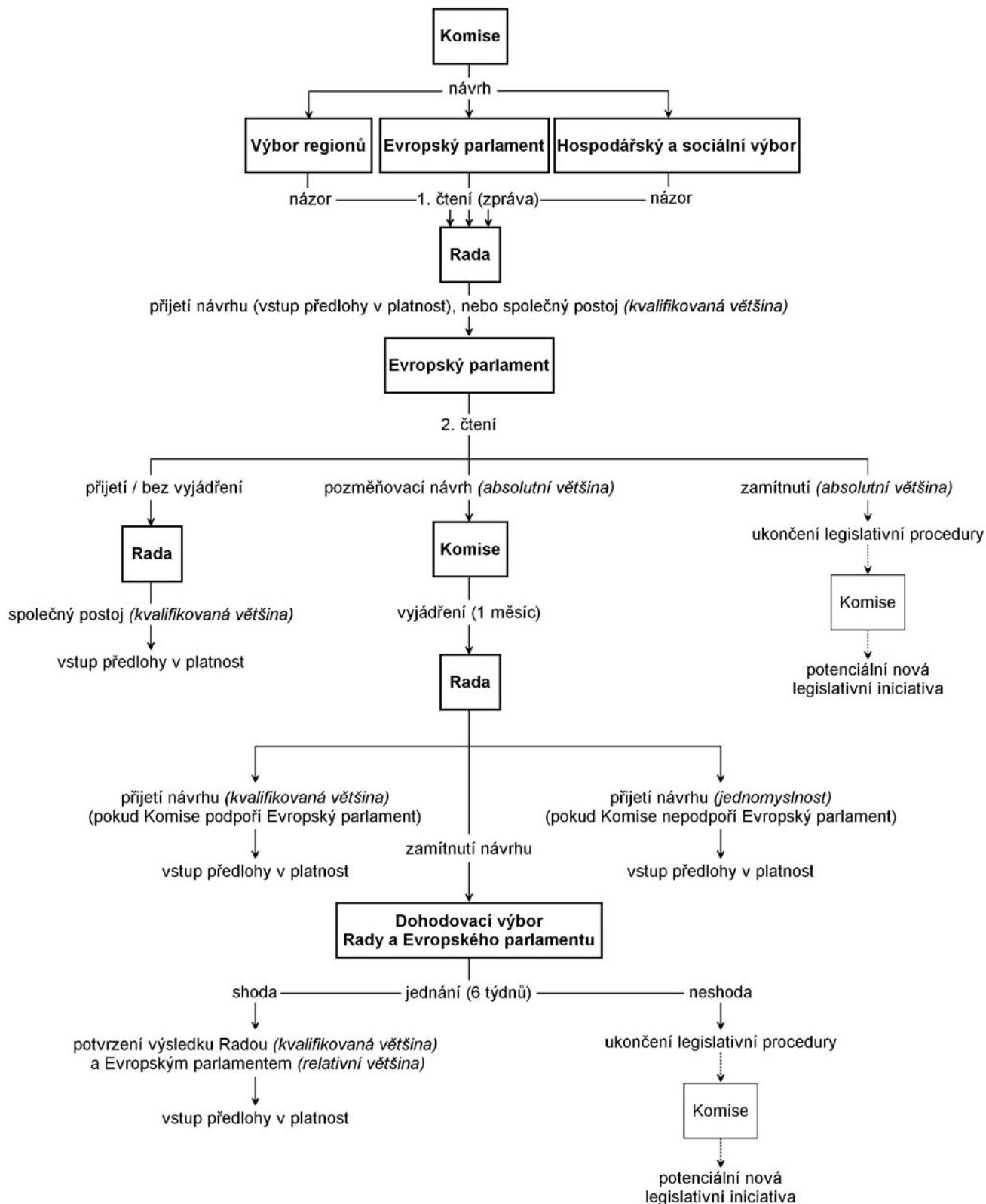
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.